

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 DECEMBER 24

101. szám

A Hir 101. száma:

Fekete vasárnap

Megszavazták a kvótát. Csak harminc ellenzője akadt

PIHEN

a szavazógép

A Ház karácsonyi szünete

A miniszterelnök párbaja

Úrtelen viaskodás. Polónyi békét akart

Az arzenál álhadnagya

Egész Európa nyomozza Goldschmidt Lipótot

Üdvözlik

a régi vezért

A disszidensek levele Mocsáry Lajoshoz

Fognak a mamelukok

K. Schriffert József gyulai képviselő kilépett a függetlenségi pártból

A berlini botránypör

Harden ügye rosszul áll. Összesküdték ellene. A császár huga a bíróság előtt

Kesereg a néppárt

Megbuktak Nyitrában. Markhot főispán fejét követelik

Kóburg Lujza karácsonya

Százezer korona megfizetésére ítélték

Harc a mandátumért

Horvátországban megindult a választási küzdelem

Képviselők

a javítóintézetben

A temető titka

Öngyilkos kereskedő

Nyolc riport

Távirat. telefon

RÉMURALOM

A parlamenti rémuralomnak, a kisebbség és a szabad vélemény elnyomásának immár olyan fokára jutott el a magyar képviselőház többsége, a minőre még aligha volt példa a népképviselők történetében. A tegnapi, vasárnapi ülés, meg a mai ülés is erről tett tanúságot és alkalmas arra, hogy a parlamenti jogokat és a képviselői szabadságot féltő magyar közvéleményben komoly aggodalmakat keltsen alkotmányunk egyetlen biztosítékának, parlamentünk tárgyaló rendjének és bevett szokásainak a jövő sorsa iránt.

Szinte hallottam, hogy mi mindent el nem követnek a kormány csatlósai, csak-hogy agyonterrorizálják a maroknyi ellenzéket, elhallgattassák a nekik oly kényelmetlen igazságot és elnémítják a szó szabadságát. A kvótahősök, ezek a kifordított Dantonok és Robespierrek, akik olyan végtelenül türelmesek Béccsel szemben s akik alázatosan huzzák be a nyakukat, a mikor a felsőbb parancsszót kell meghallgatni: lármás, „hegy“-gyé, jakobinus-sereggé változnak át tüstént, a mint egy-egy ellenzéki szónokot kell — lefejezni. Padverés, láрма, türelmetlen közbeszólások, kötekedő, ingerkedő, a zavarbahozás célzatával levegőbe röpített kiáltások, hatalmaskodó letorkolások mind napirenden vannak, a mint nem olyan képviselő beszél, aki alázatosan kijelenti, hogy szállítja Bécsnek az egyszakaszost is, meg a kvótát is. Gyanúsítás, a horvátokkal való cinkoskodás emlegetése, mind jó fegyver ezeknek a vitézeknek, akik ugyancsak nagy hősök most, de vajjon milyen hősök lesznek, ha majd — a választások elé kell odaállani.

Hát hiszen elhiszszük, hogy ma már a magyar parlamentben kellemetlenebb az igaz szó és az ellenvélemény kormányának is, pártjának is, mint volt akár a legsötétebb Tisza-korszak idején. Azoknak csak azt lehetett a szemükre vetni, amit maguk is vallottak, ezeknek az fáj, amit Bécs vallat velük s amit maguk igen nagyon szeretnének részben letagadni, részben agyonhallgatni. Elhiszszük, el bizony és belátjuk, hogy ilyen körülmények között érthető a nagy türelmetlenség és a vágy, hogy a kvótamentes torkokba belefojtsák a szót. De azt nem értjük, hogy miért kellett még mult vasárnap

is ilyen feltűnő módon használni a terror eszközeit és olyan egyöntetűen, hogy úgy mondjuk szervezeten dolgozni a hang öblösségével és a láрма szinszerűségével, hogy jogosultan támadt a gyanu az emberekben, hogy ez a terrorizmus nem is felsőbb „wink“-re, szelid figyelmeztetésre dolgozik ilyen mohón, hanem egyenesen és félreérthetetlenül kiadott parancsra.

Kár volt, nagyon kár, éppen a karácsonyi szünet megkezdése előtt reszelni annyira a torkokat és öblögetni bele a levegőbe a hangokat. Hiszen jól van már minden és be van szállítva ugyancsak minden. A bankügy is pihen — mert jól megkloroformozták, — minek hát pazarolni az erőket arra a néhány ellenzéki képviselőre? És főképpen minek az a nevetséges vád, hogy a horvátokkal fujnak egy követ? Ugyan, ugyan, hiszen a horvátok lelkiismeretét egy csöppet sem nyomta sem az egyszakaszos, sem a kvóta, amit ezek ellen elkövettek, az csak мүдühöngés volt, a melyről megjövedtünk mi, hogy idejére le fog lohadni és nem fogja csöppet sem utját állani annak, hogy Szilveszterre be legyünk pontosan life-rálva Ausztria zsebébe. Ugy is lett, a hogy mondtuk, a horvátok már megint „le vannak törve“ és le is lesznek törve mindaddig, amíg Bécs tanácsosnak nem látja újból „feltörni“ őket.

Eső után köpönyegnek látszott volna ez a vasárnapi nagy handabandázás, ez a megrendelt terror, ez a műtürelmetlenség. Ha — ki nem villanna mögüle nyilvánvalóan a szándék, ki nem látszanék alóla a lóláb, hogy ez már nem a kiegyezésnek szólt és nem a kvótának. Oh nem; azok már a multéi, ez a tüntetés pedig a jövőre szólt. Beharangozó ez a létszámemelésnek és a házszabályrevízióknak. Erőfitogtatás a jövőre és tudatos, tervszerű hadmozdulat, a mely a jövő gonoszságainak készíti elő az utat.

És éppen ezért legalább is és enyhén szólva: együgyü. Mert azt csak nem hiszi egy Wekerle-huszár sem komolyan, hogy akkor, a mikor csakugyan elő fognak állni azzal, hogy no, ők most már megint bekapcsolják a katonai kérdést Bécs javára, vagy a mikor jönnek a házszabályrevízió kész tervével: megfélemlíthetik a maroknyi ellenzéket. Hiszik, hogy ordítás és éretlenkedés,

duhajság és prepotencia meg fogja akkor akasztani az ellenzék kötelessége teljesítésében? Hiszik, hogy egy igaz hangot el tudnak némitani a kiabálásukkal?

Ha komolyan hinnék, nagyot csalódnának. De mivel maguk sem hiszik komolyan és szemmelátható, hogy felsőbb parancsra cselekszenek, egyelőre szoritkozunk csak arra, hogy — boldog karácsonyi pihenőt kívánunk a torkuknak.

Wekerle és Polónyi párbaja

Sebesülés nem történt

Polónyi békét keresett

Vasárnap délelőtt egy órákor kardpárbajt vívott Wekerle Sándor miniszterelnök Polónyi Gézával. A párbaj színhelyét az utolsó percig titkolták és csak a mérkőzés után derült ki, hogy a Rákosi-féle vívóterem sok vért látott falai között folyt le a nagyszerű bajvívás. A falak ez alkalommal nem láttak vért, csupa aggodalom és jóindulat volt ez a két ember, amint a puha vattával nyakig kirakva, ott álltak egymással szemben. A feltételek szerint rendes karddal, szurás kizárásával, harcceptelenségig folyt a párbaj, de Polónyi — úgy látszik — nem akart kárt tenni a miniszterelnökben és a második összecsapás után kitézte a fehér lobogót. Így aztán megtörtént a mérkőzés a nélkül, hogy sebesülés lett volna. Polónyi az első összecsapásnál gyöngén megkarcolta Wekerlét, de vért itt sem lehetett látni. Az orvosoknak egyáltalán nem akadt dolguk.

A vívóteremben pontosan jelentek meg mind a ketten. Előbb Polónyi volt ott, vele jött a két segéd, az orvosa: dr. Boros Ernő és a fia: Polónyi Dezső. Wekerle pár perccel később érkezett, az ő fia meg éppen elkésett, már a bandázs felkötözése folyt, mikor kopogtatott a vívóterem ajtaján. Nem bocsátották be.

A párbajt Bolgár Ferenc vezette. A békítő kísérletekre Polónyi nem felelt, Wekerle a fejével intett, nem-et. Az első összecsapás nem volt heves. Polónyi fejbágást indított, a kard lehajolt és gyöngén megkarcolta Wekerle karját. A második összecsapás hevesebb volt, de sebesülést ez sem hozott. A harmadik összecsapás előtt Polónyi a balkezebe vette a kardját és odafordult Bolgár Ferenchez:

— Talán befejezhetnők?

— Én ügyemet segédekem kezébe tettem le — szólt közbe Wekerle.

— A harc beszüntetését méltóztatik kívánni? — kérdezte a formaszerűség miatt Bolgár. Polónyi nem felelt, hanem jobbjával békére közeledett Wekerle felé.

— Sajnálom a történeteket! Bocsás meg! — mondta emelt hangon.

Wekerle mosolyogva nyujtotta kezét és így válaszolt:

— Becsületemben nem sértettelek!

Bolgár Ferenc pedig hivatalosan tudtul adta:

— A párbajnak ezennel vége van.

A felek felöltöztek, Wekerle fia társaságában visszahajtatott a parlamentbe, Polónyi pedig a segédekkel együtt visszavonult Bolgár Ferencnek az emeleten levő lakására. Itt készült el a párbajjegyzőkönyv.

KARÁCSONYI AJÁNDÉK AUSZTRIÁNAK

Beszállították a fölemelt kvótát. A vasárnapi szavazás. Fáj a kritika a labancoknak

Január tizedikéig: szünet

Wekerle csemetéinek verejtékes orcával, szegénypirral és lelkiismeretlenséggel kellett megfizetni a karácsonyi vakációt. Hátra volt még a fekete béka, ezt nyelték le vasárnap. Munkaszünet lévén, nem dolgozott semmit a szövetkezett hazaárulógárda. Sőt: hatodfél milliót zsebelt ki az államkasszából, amit a nép könnyel és vérrel öntözött fillérei táplálnak. Ez a hatodfélmillió korona a két százalékkal emelt kvóta díszkövetkezménye. A Royal-klub hősei teljesítették „hazafias kötelességüket”, — szavaztak. Szavaztak olyan buzgón, mintha az önálló bank föllállításáról lett volna szó. Segített az alkotmánypart és a néppárt, mert másfél száz függetlenségi kikönyörögte magát Kossuthnál a szavazás alól.

— Lebunkóznak a kerületünkben, mondták a szemérmesebb mamelukok, ha megszavazzuk a kvótát.

A kvóta ellen harmincan szavaztak, köztük tizenhét disszidens függetlenségi, a demokraták, a pártönkivüli ellenzékiek és néhány horvát. Bánffy Dezsőnek Kolozsvárt volt mulaszthatatlan dolga, Vázsonyi pedig lekészt a szavazásról. Kétszázötvenen távol voltak s így végeredményében a fölemelt kvótát a képviselőház kisebbsége szavazta meg. A többség elbujsodott.

Kvótanyelő labancok vasárnap nagyon vidám hangulatban voltak. A tanítóbácsi, Wekerle Sándor sértetlenül került ki a Polónyival vívott párbajból s ennek annyira megörültek, hogy senkit se akartak meghallgatni, ha csak nem Wekerle-ünneplőt és bécsi burglakajt. Nem tetszett Farkasházy Zsigmond és az a határozati javaslata, amelylyel a bécsi betörés megtorlását követele. Ellenben zúgó tetszéssel fogadták a sebezhetetlen Wekerle semmitmondó kijelentéseit a Reichsrat támadásának állítólagos visszaveréséről.

Lengyel Zoltán hevesen tiltakozott a gyáva elintézés ellen.

— Az ilyen beavatkozásra fegyverrel lehet csak válaszolni.

A hajdan volt kurucok piszszegtek, feszengtek, lármáztak. Rosszul esett lakájsziviüknek a kemény magyar beszéd. Nagy Emil nagyon szellemeset akart mondani, tehát fölsikoltott:

— Szamar beszéd!

— Nem hallatsz ik a menyországba, — vágta vissza Lengyel.

Nagy György őszinte kritikáját is vad türelmetlenséggel és a bünösök hazug tiltakozásával fogadták. Szentiványi Árpád megint előhozakodott azzal az utszéli rágalommal, hogy a disszidensek a horvátok malmára hajtják a vizet. Ezt a tudatos agyremet, amelynek elhitével a kvótagyálázat szerelnék lemosni magukról az állfüggelenségek. Szappanos és Lengyel zúzták össze. Ezek után nyugodtan leszavazhatta Wekerle népe Farkasházy javaslatát.

Ma osztották ki a jutalmat a kvótá-emelő fiuknak. Január tizedikéig vakációra mehetnek a képviselő urak. Miután a nemzet megkapta fölük a fekete karácsonyt, ők természetesen boldog ünneplésre omlottak széjjel. Amig szünetelnek, legalább nem érheti új csapás az országot.

I.

Vasárnap

A Ház vasárnapi ülését tíz órákor nyitotta meg teljesen tömött padsorok előtt Návay Lajos alelnök.

Felemelték a kvótát!

Névszerinti szavazás

A napirend első pontja: névszerinti szavazás a kvóta felemeléséről szóló törvényjavaslat fölött.

Hammersberg László és Szentkirályi Zoltán jegyzők olvasták fel a képviselők névsorát. Az egész szavazás másfél óráig tartott.

Harminc „nem!”

Nem-mel szavaztak a kvóta felemeléséről szóló javaslat ellen:

Justh György, Lengyel Zoltán, Lipthay Sándor, Luby Géza, Majthényi Ádám, Mezőfi Vilmos, Molnár Jenő, Nagy György, Pető Sándor, Pilişy István, Sándor Pál, Schriffert József, Supilo Ferenc, Szappanos István, Szász József, b. Thoroczkay Viktor, Babocsay Sándor, Benedek János, Bozóky Árpád, Bródy Ernő, Csépany Géza, Dániel László, Eötvös Károly, Farkasházy Zsigmond, Hentaller Lajos.

Vlád Aurél és még az öt jelenlevő horvát szavazott a törvényjavaslat ellen.

Százhetvenhárom „igen!”

Százhetvenhárom szavaztak a kvótaemelés mellett:

Igen-nel szavaztak: b. Inkey József, Irsay József, Issekutz Győző, Ivánka Imre, Jekelfalussy Lajos, Josipovich Géza, Kacsokovics Géza, Kardos Samu, Kálosi József, Kmety Károly, Copony Vilmos, Kossuth Ferenc, Kovács Ernő, Kovács Pál, Kovácsy Albert, Kuales Godofréd, Kubinyi Márton, Kuszka István, Laehne Hugó, Lányi Mór, Lázár Pál, Lázár Zoárd, Lovász Andor, Lovász Márton, gróf Majláth Géza, Malatinszky György, Markhot Aladár, Markos Gyula, Máriássy Mihály, Meczner Béla, Melcer Vilmos, Mezőssy Béla, Mihálovits Endre, Mihályi Péter, Miksa Imre, Mikszáth Kálmán, Moskovitz Iván, Muzsa Gyula, Nagy Dezső, Nagy Emil, Nagy Ferenc, Nehrebiczky György, Nyáry Béla, Okolicsányi-Zsedényi Ede, Olay Lajos, örgróf Pallavicini György, Patoky László, Pescha Miklós, Péchy Zsigmond, Philipp János, Fleininger Ferenc, Pogány Lajos, Popovics Sándor, Pozsgay Miklós, Potoczky Dezső, Putnoky Mór, Reök Iván, báró Révay Simon, báró Rudnyánszky Sándor, Samassa János, Ság Manó, Sággy Gyula, Schmidt Károly, gróf Semsey László, Simkó József, gróf Somssich Tihamér, Steiner Ferenc, Szabó Károly, Szatmári Mór, Szász Zsombor, Szébeny Antal, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szentkirályi Zoltán, Sziklai Ottó, Szilassy Zoltán, Szivák Imre, Szmracsányi György, Szokoly Tamás, gróf Sztáray Sándor, Sztérenyi József, báró Sztójanovits Iván, Szunyogh Mihály, Telbisz Alajos, gróf Teleki Géza, gróf Teleki Pál, Teszelszky József, Thaly László, Tolnay Lajos, Tóth János, Török Kálmán, Trauschenfels Emil, Ugron Gábor, Uhlig Leo, Várady Károly, Várnay Imre, Vásárhelyi Dezső, Világhy Gyula, Vildfeuer Károly, Víz Imre, Weisz Julián, id. Wekerle Sándor, ifj. Wekerle Sándor, Zboray Miklós, gróf Zichy Aladár, gróf Zichy Béla, gróf Andrássy Géza, gróf Apponyi Albert, Abraham Dezső, Bakó József, Balogh Ernő, Barabás Béla, Bérczay Sándor, Bartal Ferenc, gróf Batthyány József, gróf Batthyány Lajos, gróf Batthyány Tivadar, gróf Batthyány Zsigmond, Bedőházy János, gróf Benyovszky Sándor, Bernáth Béla, Bernát István, Bizonyi Ákos, Bolgár Ferenc, Bottlik István, Brázay Zoltán, Bruckner Vilmos, Buday Barna, Burdja Szilárd, Ciocán János, Csányi Sándor, Csizáry Béla, Csizmazia Endre, Czibur Bertalan, Czobor László, Darányi Ferenc, Darányi Ignác, Dániel Pál, báró Dániel Tibor, Draskóczy László, Dudits Endre, Egry Béla, Eitel Viktor Adolf, Emödy József, gróf Erdődy Gyula, Erti János, gróf Esterházy Béla, Eber Antal, Faragó Antal, Fenyvesi Soma, Ferdinándy Béla, Fernbach József, Fogarassy Zsigmond, Fried Lajos, Gaál Gaszton, Gáspár János, Gothard Sándor, Gratz Gusztáv, Günther Antal, Hammersberg László, Heinrich Antal, Hellebronth Géza, Hencz Károly, Hédervári Lehel, Hilberth Károly, Hinder Ernő, Hoffmann Ottó, Hoitsy Pál, Horthy Béla, marosújvári Horváth József, Hódy Gyula.

Elnök: Jelenti, hogy összesen kétszázhetvenhárom szavazat adatott le. Igennel szavaz-

Gyógyítható a sérv?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi:

Politzer sérvambulatorium speciális orvosi rendelő intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8. félem.
Egész nap ingyenes orvosi rendelés.

tak százhetvenhárman, nemmel harmincan. Ennél fogva a törvényjavaslat száznegyvenhárom szavazattöbbséggel elfogadott. (Éljenzés, zaj.)

A disszidensek Ausztria ellen

Halaszszák el a részletes tárgyalást!

Következett a kvótajavaslat részletes tárgyalása.

Farkasházy Zsigmond: Felszólal a címnél. Közvetlenül azután, hogy a Ház a kvótát felémelte, rámutatott az osztrák parlament perfiádjára, amely éppen akkor, vagy éppen azért, mert Magyarország mindent megad, kvótát emel, a leghallatlanabb sértéseket vágja arcunkba. Ezért a következő határozati javaslatot terjesztette elő: Tekintettel arra, hogy az osztrák képviselőház ismeretes határozatával beleavatkozott Magyarországra belügyeibe és a miniszterelnök ur a Házban tett nyilatkozatával megígérte, hogy ezért a nemzetközi tisztességbe ütköző sérelemért elégtételt szerez; tekintettel arra, hogy ezen elégtételt mindeztideig a tisztelt kormány nemcsak hogy meg nem szerezte, hanem azóta újabb sérelem esett nemzeti szuverenitásunkon azzal, hogy az osztrák képviselőház napirendre tűzte azon kérdés tárgyalását, vajjon van-e joga az osztrák kormánynak beleavatkozni Magyarországra belügyeibe: indítványozzuk, függeszse fel a képviselőház a kvóta felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását mindaddig, míg a miniszterelnök ur a megígért elégtételt meg nem szerezte.

Elégtételt!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Él az alkalommal, hogy az osztrák Reichsrathban történetről nyilatkozzék. Nem az osztrák képviselőház, hanem az osztrák kormány magatartása a fontos. A magyar kormány jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, amelyben a következőket kérte: Fejezze ki sajnálkozását azon, hogy az osztrák képviselőház Magyarország belügyeibe beavatkozott. Jelentse ki, hogy az osztrák képviselőház határozatával nem azonosítja magát s azt nem fogja végrehajtani. Szolgáltasson biztosítékot, hogy a jövőben is ezt a korrekt magatartást fogja követni. Közben az osztrák miniszterelnök megtette ismeretes nyilatkozatát, amelyben már eleget tett ezeknek a kívánásoknak. (Gaz, ugy van!) Személyes tárgyalásaik során is élénk sajnálkozását fejezte ki Beck báró a történetek fölött s kijelentette, hogy ehhez az álláspontjához ragaszkodni fog a jövőben is s minden beavatkozási kísérlettel szemben nyomban állást foglal. Az osztrák kormánynak ez a magatartása teljesen korrekt. (Élénk helyeslés.) Ezenkívül megbeszélte a két kormány azt is, hogy minő eljárást kellene követni, hogy a jövőben ily dolgok ne történjenek s a gazdasági kiegyezés ne csak a papíron maradjon, hanem az életbe is átmenjen. (Élénk éljenzés és taps.)

Négy igazi függetlenség!

Lengyel Zoltán: Hozzájárul Farkasházy javaslatához. A miniszterelnök azt mondta, hogy nem az osztrákok kedvéért szavaztuk meg a kvótát. Hát kinek a kedvéért?

Felkiáltások: A magunk kedvéért!

Lengyel Zoltán azt hiszi, hogy mégis csak az osztrákoknak szavaztuk meg a kvótát s ezzel szemben legalább méltányosságot és tisztességet lehet követelni. (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök folyton cseveg.

Lengyel Zoltán: Ő megmondja a véleményét. Sajnálja, hogy az uraknak nincs bátorságuk ezt megtenni.

Nagy Emil: Ez szemtelenség!

Lengyel Zoltán: Legkevesebb az, hogy megmondja a magát. A kvótaemelés ellenkezik a nemzeti érülettel, ezért is le kell venni a napirendről a javaslatot. Ok a kvótajavaslat tárgyalásának a félbeszakítására a delegáció mostani viselkedése. Nappali és éjjeli üléseken hunyászokdát meg Bécs előtt.

Nagy Emil: Számár beszéd! (Nagy zaj.)

Lengyel Zoltán: Igaza van Nagy Emil képviselő urnak. Minden beszéd nem hallatszik a menyországba. Sem szavakkal, sem közbeszólásokkal, sem lovagias ügyekkel nem lehet ezt az ügyet elintézni. A függetlenségi delegációtól mást várt az ország. Hozzájárul Farkasházy indítványához.

Gaál Gaszton: Nem fogadja el Farkasházy indítványát. Megelégszik a miniszterelnök felvilágosításaival.

Bozóky Árpád: Azért indítványozza a javaslat tárgyalásának elhalasztását, mert a két nemzet között nincs béke. Mi nem az osztrák parlamenttel állunk szemben.

Szappanos István állt fel szólásra.

Lengyel Zoltán: Ne legyenek olyan ingerültek! Felemelt fejjel szavazzák meg a felemelt kvótát! (Zaj.)

Szappanos István: Nem hiszi, hogy valamit gorombasággal lehetne elérni. Az a javaslata, várjunk még néhány napig, amíg az elégtételt megkapjuk. Egemást hallgassuk meg, különben Babel tornya lesz itt minden.

Nagy György következett. A delegációk földfüzetéről kezdett beszélni.

Elnök: Figyelmezteti, hogy szóljon a tárgyhöz.

Nagy György indokolni kívánja ezzel a javaslat tárgyalásának elhalasztását. Ez a delegáció nem fogja teljesíteni a nemzeti követeléseket. Elvárja, hogy amíg követeléseink nincsenek teljesítve, ne adjuk ki a fegyvert kezünkől. Csatlakozik Farkasházy indítványához.

Wekerle újra válaszol

Wekerle Sándor miniszterelnök: Lengyel szemben megjegyzi, hogy az ilyen kérdéseket nem a parlamenttel, hanem a hivatalos képviselőkkel szokták elintézni. Az pedig a kormány. Ehhez intézett ő jegyzéket s teljes lojalitással találkozott. Helytelen volna, ha a parlamentek szóharcokkal egymásra lövöldöznenek. Eredményt csak akkor érhetünk el, ha méltóságos viselkedést tanúsítanak. A delegációról szólva, kijelentheti, hogy az csak a múlt évi arányos költségeket szavazta meg. Munkájával azért sietett, mert az országot nem akarta kitenni annak, hogy megegyezés nélkül legyünk Ausztriával s mert a Ház ünnepi nyugalma akarta biztosítani.

Lengyel Zoltán személyes kérdésben válaszolt Wekerle-nak, majd Szentiványi Árpád és Nagy Emil személyes kérdésben szólaltak fel.

Szappanos István és Lengyel Zoltán újabb felszólalása után a Ház az első címet elfogadta.

Mindent elfogadnak...

Az 1-5. szakaszok tárgyalása következett. A Ház Bozóky Árpád és Mezőfi Vilmos felszólalása után elfogadta az első szakaszt is.

A második szakaszt Lengyel Zoltán és Popovics Sándor államtitkár hozzászólása után elfogadták, ugyszintén a harmadik szakaszt is, Bozóky Árpád stílis módosításával. A többi szakaszt vita nélkül megszavazta a Ház.

Hoitsy Pál előadásában vita nélkül egy általánosságban, mint részleteiben elfogadták a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Az ülés egy órakor ért véget.

II.

Hétfő

A Ház hétfőn délelőtt tizenegy órakor Návay Lajos elnökle mellett ülést tartott.

Harmadszori olvasásban elfogadta a Ház a kvótajavaslatot, ugyszintén a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot is.

Az elnök javaslatára elhatározta a Ház, hogy legközelebbi ülését január tizedikén délelőtt 11 órakor tartja meg, amelyen a következő ülés idejéről és napirendjéről fog határozni.

Wekerle Sándor miniszterelnök javasolta, hogy az elnökség üzenetek átvétele végett időközben is hívasson össze formális üléseket. Bejelentette, hogy a január tizediki ülésén javaslatot fog tenni, hogy a bankügyben kiküldött huszonegyes bizottság tagjait egyik legközelebbi ülésen válaszzák meg. (Élénk éljenzés.)

Elnök fölhatalmazást kért, hogy az elnökség a királyt újév alkalmából hódolatteljesen üdvözölhesse. (Éljenzés.)

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök a Ház tagjainak boldog ünnepeket kívánt s köszönetét nyilvánította azért a támogatásért, amelyben a Ház az elnökséget nehéz időkben részesítette.

Az ülés tíz percig tartott.

Megrendelt támadás a választói jog ellen. A külföldi, főképpen az angol sajtó ujabban hemzseg a magyarellenes támadásoktól. Az ország belső és külső ellenségei gondoskodnak róla, hogy bennünket napról-napra denunciókban a külföld előtt. Maga a Wekerle-kormány, amelynek kötelessége volna megvédeni Magyarországot e galád támadások ellenében, a külföld sajtóját csak éppen arra használja fel, hogy saját politikáját, a maga tarthatatlan pozícióját védelmezze drága közpénzen. A *Standard* című angol lap legutolsó számában a miniszterelnöki sajtóiroda által sugalmazott és megfizetett cikk jelent meg, amely egyenesen a nemzet legsarkalatosabb létkérdése: az általános választói jog ellen irányul s azt igyekszik kimutatni, hogy ez a reform szükségtelen, sőt veszedelmes jelent az országra. Ebből a megfizetett újságcikkéből is kiteszik a Wekerle-kabinet rosszhiszeműsége. A saját kormányzati programja ellen irdit hadjáratot és a magyar közpénzekből a külföldi sajtót használja föl arra, hogy Magyarország létkérdése ellen hangulatot csináljon. Ehhez hasonló erkölcsi elitélyedésre valóban nincs példa még a politikában sem.

A NAP UJSÁGVÁLLALAT LAPJAI

A magyar újságírás szenzációi

Magyarország két legelterjedtebb,
:: legnépszerűbb és legolcsóbb ::
politikai napilapja

A NAP és A HIR

Mindkettő friss, eleven, független, becsületes, szókimondó, formára, színre, tartalomra új és meglepő. Híven tükröződik bennük a magyar közönség érzésvilága. Harc a 67-es politika ellen a Kormányzatban, intézményeiben, embereiben, céljaiban, eszközeiben egyaránt. Magyar hadsereg. Külön várn. Nemzeti bank. A NAP és A HIR zsurnalisztikai eszközei, forrásai a legfényesebbek. Tökéletes hírszolgálat.

A NAP ESTI LAPJA

Naponkint 112,000 példány.

A NAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre	16 K. — fill. (8 frt.)
Félévre	8 " — " (4 frt.)
Negyedévre	4 " — " (2 frt.)
Egy hónapra	1 " 40 " (70 Kr.)

Egy szám ára mindenütt 2 krajcár.

A HIR REGGELI LAPJA

Naponkint 76,000 példány

A HIR ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre	16 K. — fill. (8 frt.)
Félévre	8 " — " (4 frt.)
Negyedévre	4 " — " (2 frt.)
Egy hónapra	1 " 40 " (70 Kr.)

Egy szám ára mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP UJSÁGVÁLLALAT ÉLCLAPJA

A FIDIBUSZ ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre	6 K. — fill. (3 frt.)
Félévre	3 " — " (1 f. 50 kr)
Negyedévre	1 " 50 " (75 Kr.)
Egy hónapra	— " 50 " (25 Kr.)

Egy szám ára mindenütt 5 krajcár.

Aki a Fidibusz-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a FIDIBUSZ-NAPTÁR-t. Aki a Fidibusz-ra egész évre előfizet, ingyen kapja díszkötésben a FIDIBUSZ 1905-1906-iki évfolyamát.

Január 1-jén új előfizetés nyílik

A NAP-ra, A HIR-re

és a FIDIBUSZ-ra

Veljünk van a közönség.
Mi a közönségért vagyunk.

Mutatványszámokat küld
a Kiadóhivatal.

Választási harc Horvátországban

Jelszó: a magyarok ellen!

Supilo Kompániája, melylyel Wekerle szívesen csinált politikát addig, míg a horvátok egygyékényen árultak a kormánynyal, elhagyta Budapestet. Hála istennek, hogy kipusztultak innen a bitangok; bár előbb megtisztult volna tőlük a levegő. Még nincs ugyan kiírva az új választás, de a horvát képviselők már hazautaztak Horvátországba és elszéledtek kerületeikbe, hogy a választási harcra az előkészületeket megtegyék. Supilo Ferenc az *Obzor*-ban kiadta a jelszót, hogy a választási küzdelmet csak a magyar nyelvnek Horvátországban való uralma elleni jelszóval kell bevezetni. Mindenki, aki e küzdelmet más tere szeretné átvinni, tudatosan, vagy öntudatlanul a magyar kormány fegyvertársává szegődik. Mindenki árulást követ el, ki ez ellen cselekszik, míg Horvátország közjogi viszonya egészséges alapon nem nyugszik és amíg a horvát nyelv győzelme nincs biztosítva. Hogy e cél elérhető legyen, Supilo hajlandó minden kompromisszumra, mely ezt előmozdítaná, mivel most a közjogi helyzet megszilárdításáról van szó. Új és erős fegyvert a nép kezébe csak az általános választói jog adhatna és ez a kérdés az, melyben valamennyi párt egyesülhet. Minden más kérdés feleslegese jelenleg egyenlő lenne az árulással.

Frank Józsefről a lapok azt írták, hogy többször volt *Rakodczay* bánnál és ebből politikai tökélet kovácsoltak a Starcevic-párt vezére ellen. Frank dr. most *Klairs* Vjekoslav egyetemi tanár és *Segvics* Cherubin szerzetes ellen pört indított, mert ezek voltak azok, kik látogatásairól a hirt a lapokkal közölték.

Egyébként már a jelölésekkel foglalkoznak a kerületekben. *Supilo* a delneci kerületben jelöltette magát, abban a kerületben, melyet a magyargyalázó szemtelen horvát vigé: *Potocsnyák* képviselt. A glinai kerületben hiába kísérletezne *Supilo*, mert ott biztos bukás vár rá. Ezért egyezkedett ki *Potocsnyákkal* és már erősen korteskedik is maga mellett a veszedelmes agitátor.

A politikai feszültség *Rakodczay* Sándor bánnal szemben — egy sugalmazott zágrábi jelentés szerint — a legutóbbi napokban lényegesen enyhült. A volt nemzeti párt tagjai körében az a felfogás jutott tulsúlyra, hogy nem áll az Horvátország érdekében, hogy egy új *Khuen-féle* rezsim létesítsék, ha esetleg *Rauch* báró kinevezetnék; inkább csatlakoznak *Rakodczay*-hoz, kinek törvényisztelete mellett ezen aggodalmak elenyésznek. A horvát nemzeti pártnak szombaton tartandó nagygyűlése e tekintetben tiszta helyzetet fog teremteni. Az unionista-párt pénteken tartja alakulóülését; e tárgyban ma *Wekerle* Sándor hosszabb tanácskozást folytatott báró *Rauch* Pállal.

Zágrábból táviratozzák, hogy a horvát jogpárt ma délután tartotta meg jelzett értekezletét. Az értekezlet határozata elé mindenütt nagy érdeklődéssel tekintettek. Összesen 65 kiküldött bizalmi férfi volt jelen s résztvettek a jogpárt-hoz tartozó képviselők is valamennyien. A tanácskozásról, amely délután négy órától esti félkilenc óráig tartott, a párt hivatalos jelentést adott ki. E szerint az értekezlet kimondotta, hogy a választási küzdelemben a horvát jogpárt önálló programmal, de a koalícióhoz tartozó többi pártokkal egyetértőleg résztvesz, még pedig abból a célból, hogy a *magyarság erőszakosságát* a közélet minden terén visszaverjék. A párt a választásoknál a leghevesebb küzdelmet fogja folytatni a nemzeti párttal és a *Frank-féle* Starcevic-párttal szemben. A párt tudomásul vette a végrehajtó bizottságnak a választási előkészületekre vonatkozó jelentését és elfogadta egyúttal a jelöltek listáját, melyet a koalícióval egyetértve állapítottak meg.

Megbukott a néppárt Nyitramegyében

Hivatalos részről kijelentik, hogy a darabontvilág nem élte föl Nyitramegyében. Mindössze az történt, hogy a néppárt tulzott ambíciói nem érvényesültek. Jelöltjeik megbuktak

Hetek óta izgalomban tartotta Nyitra megye közéletét az a néppárti aknamunka, amit a függetlenségi és alkotmánypárti vármegyei tisztviselők kibuktatása érdekében véghez vittek. A néppárti korifeusok megmégkörünyékezték e dologban gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert is s terrorizálni akarták, hogy vagy azonnal ejtse el *Markhot* főispánt, vagy a tisztujítás idejét tolja ki az év végére, hogy ők időt nyerjenek a korteskedésre. Egyik követelésüket sem teljesítették s a megejtett tisztujítás valóban azt az eredményt hozta meg, amitől a néppárt félt: jelöltjeik megbuktak, *Steiner* Gyula eddigi főjegyző, ki az alispánságra pályázott, teljesen kimaradt a megyei tisztikarból. Szokása szerint most a néppárt ferdit-lódit az eseményeken, de Nyitravármegye vezető köreiben sulyt helyeznek a következő tények megállapítására:

A koalíció alakulásakor *Markhot* Gyulának főispánna való kinevezésével a megyei alkotmányvédő mozgalmat exponáltan sértő viselkedésű tisztviselők közül már akkor kiszorított az akkori főjegyző és az akkori központi főszolgabíró. A mostani tisztujítás alkalmával éppen a főispán testvéröccsének, *Markhot* Aladár képviselőnek indítványára buktatták ki az árvaszéki elnököt és a nagytapolesányi főszolgabírókat ugyanilyen szempontokból. A választáson kibukott *Steiner* Gyula eddigi főjegyző 33 szavazattal *Langhammer* Vince főszolgabíró 218 szavazatával szemben. *Steiner* ellen szavazott *Mezey* Gyula, a függetlenségi párt vezére, sőt *Erdődy* Imre gróf is, míg *Steinerre* leszavaztak *Francziszcz*, a nyitrai néppárt vezére, *Kulmann* kanonok és többen; nem áll tehát az, mintha a függetlenségi párt és a néppárt teljesen távoltartotta volna magát a közgyűléstől. A pályázati határidő lejárt előtt *Markhot* Gyula főispán megkínálta *Steinert* az árvaszéki elnökséggel; a jelenlévő *Mezey* Gyula függetlenségi vezér is azt mondta *Steinernek*, hogy az iránta atyai jóindulattal viseltető főispán tanácsát fogadja el. *Steiner* azonban kijelentette, hogy ő csak az alispáni állást hajlandó elfogadni. Egy kis csapat a bukott igazságügyminiszter fiának, *Polónyi* Lajos földbirtokosnak, mint zászlóvivőnek vezetésével, *Steiner* mellett utcai tüntetést rendezett. Mindezek után szó sem lehet arról, mintha Nyitramegyében a darabontvilág élte volna fel, vagy mintha a vezető körök a választásra nézve bárminő jogosult szemrehányás érhetné.

Ugy tudjuk, *Markhot* Gyula főispán a tisztujítás után beadta állásáról való lemondását. A főispán korrektilt viselkedett, ellenszegült a néppárti terrorizmusnak, ezért meg nem szabad buknia. A kormánynak becsületbeli kötelessége *Markhot* Gyulát főispáni méltóságában meghagyni s föltesszük a belügyminiszterről, hogy egy kötelességét hiven teljesítő főispán iránt való bizalmát nem rendíti meg nehány néppárti képviselő ágaskodása.

Restancia. Miután a képviselőház a legutóbbi szombati napon ülést nem tartott, az indítvány- és interpellációs könyv felolvasása is elmaradt. Az indítványkönyvbe három képviselő jegyzett be indítványt: *Sándor* Pál a magyar királyi államvasutak üzleti vezetésének megvizsgálása céljából parlamenti bizottság kiküldése iránt; *Thoroczkay* Viktor báró a nagybirtokok állami parcellázása iránt, végül *Samassa* János törvényjavaslatot indítványoz a vándorcigányok feletti kivételes bíraskodás tárgyában. Az interpellációs könyvbe *Supilo* Ferenc interpellációt

jegyzett be a horvát és szerb koalíció ellen felhozott felségárulási gyanúsítások tárgyában, *Ság* Manó a bankhitel restringálása és a pénzzsűke ügyében, míg *Banjanin* a miatt jelentett be interpellációt, hogy magyar tiszteket helyeznek Horvátországba és így az államegység elvét a hadseregbe is beviszik. Ez indítványokat és interpellációkat az illető képviselők csak a szünet után fogják a képviselőházban indokolni.

Tanácskoznak a főrendek. A főrendiház közjogi bizottsága ma délután *Laszkáry* Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen vita nélkül elfogadta a konzuli bíraskodásról szóló törvény meghosszabbítását tárgyzó javaslatot. Ülést tartott ma délután az egyesült pénzügyi, gazdasági és közlekedési bizottság is. Az egyesült bizottságok *Pallavicini* Ede örgróf elnöklésével a kvótajavaslatot és a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló javaslatot tárgyalták. A vitában részt vettek: *Laszkáry* Gyula, dr. *Chorin* Ferenc, báró *Rudnyánszky* József, *Mattekovics* Sándor és többen. A beható vita után a javaslatokat változatlanul elfogadták. A főrendiház különben e hó 28-ikán délelőtt tíz órakor ülést tart s a Ház mai ülésén harmadszori olvasásban elfogadott javaslatokat fogja tárgyalni.

Közös bank kell az osztráknak. Bécsből jelentik, hogy az osztrák-magyar bank december harmadikára összehívott rendkívüli közgyűlésén a bank főtanácsa a bankszabadság meghosszabbítását fogja kérni. A töbit tudjuk már... Ezért kellett olyan gyorsan a kiegyezés Bécsnek. Elestünk az önálló magyar banktól is és most már nyöghetiünk továbbra is a közös bank terhe alatt.

NYILTTÉR

E rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mell bajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkópiát, tüdőgyulladás, kettős eredménytel gyógyítanak új gyógymóddal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal
Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelésintézte—inhalatorium
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban).
Magas előleg. Telefon 65-39. Magas előlegok.
Legnagyobb butorszállítási, költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja egy helyben és vidékre, valamint a közeli nyaralókba való butorszállításhoz jutányos ár mellett szolgáltatást.

TÁRS kerestetik 20.000 korona készpénzzel egy vidéki nagy városban levő szesznagykereskedéshez
Cim a kiadóhivatalban.

Utolsó önkéntes árverés
ŐS-BUDAVÁRA
feloszlata alkalmából.

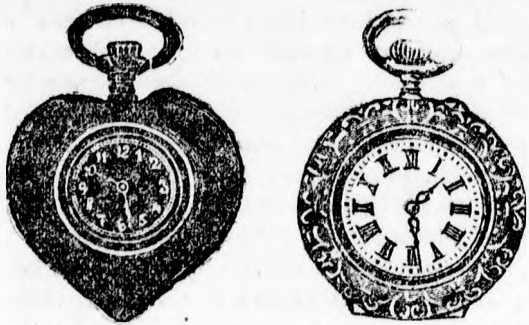
Hétfőn 23-án és kedden 24-én árverésre kerül! Egy amerikai pneumatikus kocs, egy Peugeot-gyártmányú automobil. 5 darab jókarban levő sofförnek való szőrmekabát.

Karácsonyi ajándéknak nagyon alkalmas!
Karlsbadi porcellán és majolika-tárgyak, szőnyegek, csillárok és üvegszekerények.

Színházak figyelmébe!
5000 darab mesés kiállítású férfi- és női kosztüm, 5000 pár csizma és cipő a Népszínház ruhahatárból. Óriási mennyiségű férfi- és női ruhák. Ruhamennyiségű gáz- és vízvezeték-csővek a legjobb állapotban. Összes tárgyak a legtöbbet ígérőnek egyenként és összesen eladnak. Az árvesés minden nap tíz órakor délelőtt kezdődik s folyik egész nap.

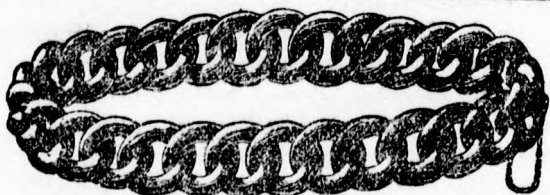
Értékes és maradandó karácsonyi- és újévi ajándékok! Magyaroknak Pécs. Németnek Bécs.

Hazai iparműveket előmozdító céggennél a legjobb órák és ékszerek jobban és olcsóbban szereshetők be, mint bármely külföldi drágábbnál. **Kockázat kizárva! Nem tetéző árú kicserélek, vagy a pénzt visszaadom!** Csak általam kipróbált, pontos járású órákat szállítok. 10 évi jótállás!

412. sz. Különlegesség! Szivalaku női oxyd. óra, kiváló jó szerkezettel. Ára ... kor. 12.— Olcsóbb szerkezettel ára kor. ... 8.—

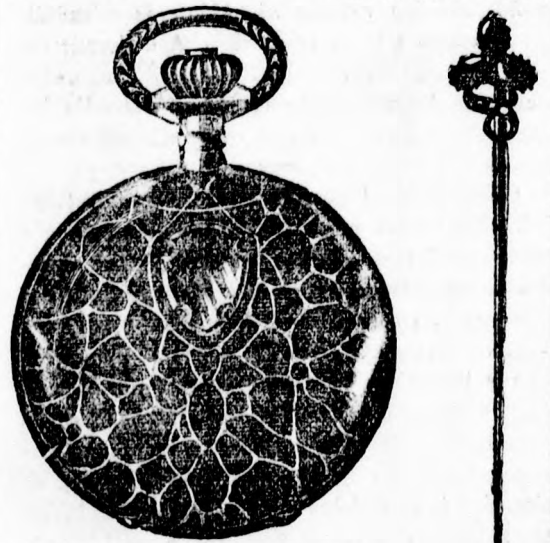
415. sz. „Mária“ gyönyörű virág díszítésű acél remontoir, első minőség. Ára ... kor. 9.— Virágdísz nélkül ára ... kor. 8.—

Fényes vagy homályos arany ... kor. 60.— Vékonyabb ... kor. 40.—

4 soros K 12 3 színes kövel és 5 soros kor. 18
3 soros ... K 10 gyönggyel K 10 6 soros kor. 20

330. sz. Modern és igen finom kivitelű valódi ezüst tula zománcozott horgony remontoir uri óra a legjobb és pontosan járó szerkezettel. Ára ... kor. 48.—

Legujabb kékjelő-gomb, különböző színű kövekkel, igen elegáns, párja K 30. Nyakkendő tübrilliansok és gyönggyel K 130 Igen elegáns párja K 3.—

Schönwald Imre órásmester és ékszergyáros Pécs. Ki ezen lapra hívatozik, megkapja nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve.

Meghalt a politika

Schiffert József kilépett Üdvözlük Mocsáryt Wekerle báró lesz?

A mai nappal körülbelül lezáródott ennek az esztendőnek a politikai története. Szomorú és szegényes befejezés, méltó az egész esztendőhöz, amely csak visszafelé mutat a nemzeti fejlődés terén, elvárulást, vereséget Béccsel szemben. Bécs megkapott mindent, amit csak akart. A mai napon az engedelmes Ház harmadszori olvasásban is elfogadta a fölemelt kvótát. Most már minden rendben van. Jöhetnek a jól kiérdemelt, legfelsőbb kitüntetések. Wekerle is zsebrevághatja a császári jutalmat. *Báróságot*, vagy ilyesfélét, amint ezt a folyosón beszéltek. Bizonyos, hogy a miniszterelnök alaposan megdolgozott érte. A Ház mai ülése különben nagyon szürke, nagyon álmos volt. Általában feltűnt, hogy *Justh Gyula*, az elnök nem jelent meg az utolsó ülésen. Ennek különös jelentőséget tulajdonítanak s úgy látszik, joggal. Az elnök kedvetlen és vissza akar vonulni a politikától, amelyben nagy most a bizonytalanság. A képviselők még a szokásos újévi üdvözlések dolgában sem állapodtak meg. Nem tudják, hogy hol, mikor és kik fogják üdvözölni az elnököt. Így van ez a kormány üdvözlésével is. Minden határozat és megállapodás nélkül oszlottak széjjel a képviselők. A mai nap eseménye az, hogy *K. Schiffert József* gyulai képviselő kilépett a függetlenségi pártból s a *disszidensekhez csatlakozott*. A disszidensek pedig igen megleghangu levélben üdvözölték az ősz vezért, *Mocsáry Lajost*, a ki a minap keményen megtámadta *Kossuth Ferenc* elvtagadó tábort.

Ujabb kilépés

Schiffert András a harcolók között

A nemzet jogaiért küzdő igaz függetlenségi sorába új harcos lépett be a mai napon: *K. Schiffert András* a gyulai képviselő faképnél hagyta *Kossuthékat*, akik tegnap szinte ujjongva követték el az újabb, a legnagyobb elvárulást azzal, hogy megszavazták a fölemelt kvótát. A hazafias érzésű képviselő annyira megbotránkozott ezen a gyalázatos dolgon, hogy nyomban megírta *kilépő levelét* *Kossuth Ferencnek*. A levél ekképpen szól:

Nagyméltóságu pártelnök ur!

A képviselőház mai ülésén a *kvóta emelése* ellen szavaztam, mert *nemzetem* további megterhelését *igazságtalannak tartom* és mert ez a javaslat tántoríthatatlan függetlenségi elveimmel és meggyőződésemmel ellenkezett. Ez okból e szavazatom következményeit levonom, *lekiismeretem szavát követve*, a vezetésed alatt álló pártból *kilépek*. Légy kegyes ezt tudomásul venni és a pártértekezletnek bejelenteni. Egyebekben fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását, melylyel maradok igaz híved

K. Schiffert András,
a gyulai kerület képviselője.

Ezt a levelet legnagyobb sajnálatukra nem tagadhatták le a *Royal-klubban*. Ha rajtuk állott volna, bizonyára megteszik. A nemzeti ellenzék pedig napról-napra gyarapszik. És nemsokára eljön az idő, amikor sikeresen vehetik fel a harcot Bécs szolgálatrakész csatlósáival. A nemzeti színpürem mázolt fekete-sárga bálványok el fognak pusztulni hamarosan.

Üdvözlük Mocsáryt A disszidensek levele

Az ál-függetlenségi tábort, amely a fölemelt kvóta megszavazásával teljesen átvedlett hatványos lakájpárttá, a legkínosabban érintette *Mocsáry Lajosnak*, a negyvennyolcas küzdelmek egykori vezérének *A Napban* megjelent nyílt levele. Ezek a lesújtó, kemény szavak nagyban hozzájárulnak majd ahhoz, hogy a becsapott, elárult országnak végre felnyílják a szeme és a hatalmat bitoló *Wekerle-pártot* elűzze a poli-

tikai szinterről. A függetlenségi disszidensek tegnap a következő üdvözlő levelet küldték az ősz vezérnek:

A kvótaemelés ellen küzdő és a függetlenségi eszméért harcoló igaz negyvennyolcasok szívből üdvözlünk, mint eszménk tántoríthatatlan bajnokát és vezéralakját. Hatalmas szózatod új erőt öntött a csüggedőkbe és az igazság fáklájával világított be a *szülfött politikai viszonyokba*.

Tisztelő hived: *Lengyel Zoltán Thoroceky Viktor, Liptay Sándor, Csépany Géza, Majlányi Ádám, Szász József, Bozóky Árpád, Szappanos István, Babocsay Sándor, Hentaller Lajos, Farkasházy Zsigmond, Molnár Jenő, Nagy György, Pilsy István.*

Wekerleéknek, Kossuthéknak nincs egy árva szavuk a kemény vádiratra. A mameluktáborban mindent agyonhallgatnak. A strucc-párt nem akar meglátni semmit sem. Csak rohan előre, a vesztébe.

KÓBURG LUJZA fizessen százezer koronát

Festetich Rudolf grófnak Kóburg Lujza ellen indított százezer koronás váltóperében ma ítélték a bécsi bíróság

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. — Bécs, december 23.

Érdekes pört tárgyalt ma az itteni országos főtörvényszék. Az egész ügy már nem mai kelte. Annak idején nagy feltűnést keltett a dolgot, amikor *Festetich Rudolf* gróf százezerkoronás váltópört indított *Kóburg Lujza* hercegnő, *Lipót* belga király kalandos életű leánya ellen. A pör azóta három fórumot megjárt, míg nem most végérvényesen ítélték benne a legfőbb osztrák bíróság. Még 1905-ben történt: *Lujza* hercegnő, aki akkor szabadult ki a szanatórium-fogságból, mindenáron pénzhez akart jutni. *Mattasich Géza*, a lovag, vállalkozott is erre az éppen nem romantikus természetű kirándulásra. Hosszas tárgyalások után sikerült rábírnia *Festetich Rudolf* gróftól, hogy váltó ellenében pénzt kölcsönözzön a hercegnőnek. *Festetich* — amint ezt váltókeresetében állítja — *százezer koronát adott át Mattasichnak*. Erről négy, egyenkint huszonötezer koronás váltót kapott. A pénz átadásánál *Mattasich* titkárja, egy *Boronkay* nevű magyar ember és *Vitoló*, zágrábi mérnök voltak jelen. A váltók lejártak, *Lujza* nem fizetett, *Festetich* perelt. Az első és másod-bíróság még a múlt évben kötelezte a hercegnőt, de százezer korona helyett csak ötvenezer koronát ítélt meg. A magyar gróf nem nyugodott bele az ítéletbe, felebbezett s ezt a felebbezését tárgyalta ma az országos főtörvényszék, *Herholtz* főtörvényszéki tanácsos elnöke alatt. A pörös felek egész sereg tanut vonultattak fel erre a tárgyalásra. Ezek a tanuk azonban jórészt csak a jegyzőkönyvekben szerepeltek, személyesen alig egy-kettő jelent meg közülök. Jórészt Párisban, Londonban hallgatták ki őket. A tanuvallomások között legfontosabb *Mattasich Gézáé*, aki egyenesen tagadja, hogy *Lujza* hercegnő százezer koronát kapott volna a gróftól. Ő neki — *Mattasichnak* — mindössze csak ötvenezer koronát adott át *Festetich*.

A tárgyaláson *Festetich* gróf ügyvédjével, *dr. Rappaporttal* jelent meg, *Lujza* hercegnőt *Frischhauer* dr. képviselte. A váltókból és a tanuvallomásokból megállapította a bíróság, hogy *Festetich* valóban *százezer koronát adott kölcsön a hercegnőnek* s ezért *Kóburg Lujzát végérvényesen ennek az összegnek a megfizetésére kötelezte*. Az ítélet az osztrák főváros jogászköreiben élénk feltűnést kelt, mert a tanuk legnagyobb része nem igazolta a váltókereset állításait. Az adósságok tengerében élő *Kóburg Lujza*nak tehát fizetnie kell. Hogy miből: ez igazán a kérdések kérdése . . .

A HIR

Strófák a napról

A Krisztkindli

Szegény Jézuskát örülten sajnálom,
Mivel krisztkindlit vinni kénytelen,
Ó, hogy vesz most olyan sok ajándékot —
Mikor a drágaság ily képtelen?

Polónyi párbaja

I.

Hogy márt nem vágta meg Polónyi
Wekerlét, megértjük ezt hamar mi —
A kard, az egy egyenes fegyver,
Azzal nem lehet csürni-csavarni.

II.

Polónyi laposat kapott
S majd megint mondja éjjel-nappal:
„Le a sajtóval! Jaj, megint
Mevágtak lappal.“

A copf

Goldschmidt ur, ön kegyetlenül
Bánt el a hadsereggel,
De adós maradt egygyel.
Próbálja meg, tán sikerül:
Ha már oly sokat botlott,
Lopjon még egyszer, lopja el
A tábornoki copfot.

Miniszteri értekezlet. A kormány tagjai ma délben a képviselőház ülése után a miniszterelnök szobájában tanácskozást tartottak, amelybe bevonták *Bolgár* Ferenc honvédelmi államtitkárt és *Okolicsányi* Lászlót, a delegáció hadügyi albizottságának előadóját is. Az értekezlet a delegáció dolgairól, közös miniszteri előterjesztésekről és a közös minisztereknek a mult delegáció kérdéseire adott válaszairól tanácskozott. A delegáció rendes ülései január huszadikán kezdődnek Bécsben.

Nem kell adóemelés. A főváros tanácsának legújabb szörnyszülőltje, az adóemelés kores ötlete máris érthető ijedelmet okozott Budapest polgársága között, amely a mostani súlyos terheket sem bírja ki már, nem hogy újabb adópénzeket tudjon előteremteni. A hetedik kerület függetlenségi polgársága tegnap a párt Almásytéri helyiségében népgyűlést tartott és erőlesen tiltakozott a tervezett adóemelés ellen. *Földiák* Gyula, dr. *Havass* Rezső, *Stark* Endre és dr. *Körmöczy* felszólalásai után a népgyűlés kimondta, hogy a fővárosi közgyűlés mostani többségével, az adóemelést támogató demokratapárttal nincsen megelégedve s ezért küldöttséget meneszt a belügyi és kereskedelmi miniszterhez. azzal a kérelemmel, hogy teremtsenek junktimot az állami segítség megadása és a jelenlegi többség eltávolítása közt.

Kiss József jubileuma. *Kiss* József negyvenéves írói jubileuma alkalmából rendezett ünneplések sorát a hét végén a Fészek művészi kör folytatja. December huszonnyolcadikán szombaton este kilenc órakor a Fészek disztrakomát rendez jubiláló tagtársa tiszteletére. Az ünnepélyen résztvesznek: a Képzőművészeti Társulat, a Nemzeti Szalon, a fővárosi színházak és az irodalmi körök.

Hatezer asszony a párbaj ellen. Az osztrák párbajellenes liga hölgybizottsága hihetetlen hódítást tett a világszerte küzdő mozgalom érdekében. Alig egy fél éve, hogy a bécsi asszonyoknak egy lelkes kis csapata *Schwarzenberg-Trauttmansdorff* hercegnő vezetése alatt lelkes szolgálatát ajánlotta a párbajellenes tábornak és az asszony-katonák szerepe máris hihetetlen hódítást csinált. Ausztria különböző részeiből csak a legutóbbi időben 3312 asszony jelentette a hölgybizottságba való belépését és a tömeges jelentkezéssel hatezerre emelkedett a tagok száma. Ausztriában a legnagyobb örömmel fogadják ezt a példátlan érdeklődést, amelytől nemcsak a párbajellenes hangulat diadalát, de a középkorból maradt intézmény végleges bukását várják.

Öngyilkosság a temetőben

Üldözés, vagy örület

Róna Simon, aki a Párisi-utca 7. száma alatt lakott, ma délután a rákoskereszturi izraelita temetőben föbelötte magát. A revolver golyója jobbhalántékába furódott és nyomban megölte. *Krausz* József temetőőr hallotta a durranást s megkereste az életuntat, aztán értesítette a rendőrséget.

Az öngyilkos embernek a zsebében két levelet találtak. Az egyiknek címzése így szólt: *Rosner* Márton IV. Párisi-utca 7. III. emelet 8. ajtószám. *Róna*, akit ezelőtt szintén *Rosner*nek hívtak, az említett szám alatt lakott fítestvérével együtt. A második levél, amely a rendőrségnek szólt, a következőket tartalmazza:

— Legyenek megátkozva mindazok a komisz emberek, akik a haláloamat okozták. Nevem *Róna* Simon. Lakásom: Párisi-utca 7., III. 8. Kérem, holttestemet ne boncolják föl. Sajátkezűleg löttem magamat agyon.

A holttestet beszállították a temető halottas házába s onnan holnap valószínűleg átviszlik a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe. Hogy az öngyilkosságnak mi az oka, arra vonatkozólag semmit se tudott még eddig a rendőrség s hivatalos kérdésében a sablonos kifejezéssel élt: tetteinek oka ismeretlen.

Az életuntról egyik régi barátja ezt mondotta *A HIR* tudósítójának:

— *Róna* Simon, aki három testvérével együtt lakott a Párisi-utcában, ezelőtt pénztáros volt egy előkelő cégnél, de összeveszett a főnökével s önként távozott. Inkorrektéget soha nem követett el az én tudomásom szerint. Egy idő óta fivérének, *Róna* Lajosnak divatárus-üzletében volt alkalmazva. Ideges természetének következtében a családtagokkal sem fért össze, s a minap is heves szóváltása volt a testvéreivel. Ezek beteg, exaltált embernek mondták s azt is beszéltek róla, hogy olykor-olykor üldözési mániában szenved. Lehetséges, hogy az öngyilkosságot is roppant exaltált állapotában követte el.

Az öngyilkos családjának két tagja kijelentette, hogy az elhunytat minden valószínűség szerint idegbaja kergette a halálba.

Annyi kétségtelennek látszik, hogy *Róna* Simont anyagi gond nem gyötörte. Egyik bátyja a *Szénásy*, *Hoffmann* és *Tárta* cég gazdái közé tartozik s mindig készséggel állott rendelkezésére öccsének, aki őt nagyon szerette.

Egy véres párbaj emléke. A Wekerle—Polónyi párbaj vértelen lefolyása alkalmából föllevenitenek egy másik párvadalt, amely szintén miniszterelnök és képviselő között folyt le, de a kormányelnök súlyos sebesülésével végződött. A véres affér az osztrák parlamenti élet legnagyobb zivatarai között született, *Badeni* miniszterelnöksége idején, a mikor először jelentkeztek a világraszóló skandalumok a církusi nivóra sülyedt osztrák törvényházban. Az affér ugy esett, hogy *Wolf* Hermann Károly képviselő, a nagynémetek pártjának ismert vezérharcosa, a legelősebb hangon kritizálta a rendőrség beavatkozását a parlamentben és beszédében *szánalmas alávalóságnak* mondta *Badeni* eljárását. *Badeni* nyílt ülésben elhangzott sértés miatt *Ücküll* gróf és *Resch* ezredes utján provokálta *Wolf* képviselőt, aki dr. *Lemisch* és dr. *Szilveszter* képviselőtársait nevezte meg segédeinek. A megbízottak *pisztoly-párbajban* állapodtak meg, huszonöt lépésről, *háromszori golyóváltással*. A párbaj a lovassági kaszárnyában folyt le. *Wolf* golyója az első lövésnél karján találta a miniszterelnököt. A golyó *szélmarcangolta a csontot és megakadt a felkarban*. A segédek erre a párbajt beszüntették. *Badeni* a súlyos sebbel nem feküdt ágyba, hanem hosszú ideig felkötött karral vívta a nehéz harcot a parlamentben.

A bécsi Köpenick

Hol van álhadnagy ur Goldschmidt?

— *A HIR* tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, december 23.

Nincs ma népszerűbb ember az antimilitaristák szemében *Goldschmidt* Lipótnál, aki a bécsi arzenál pénztárának kifosztásával csuffátette a copfos armádiát. És nincs ma gyűlöltebb csirkefogó a dühögő katonatisztek szemében, mint *Goldschmidt*, a köpenicki álhadnagy. A katonai hatóság mindenképp el akarja magáról háritani a blamázt. Felelősségre vonják azt a kapitányt, aki az áruház betörőnek átadta a pénztár kulcsát. *Goldschmidt* a kabátja egyik ujjában rejtette el a betörőszerszámokat és karját e miatt mereven kellett tartania. Ez se tünt fel a 42. hadosztály-tüzérezred adjutánsának. A pénztárszoba előtt őrt álló katona sem vette észre a betörést. A rendőrség megállapította, hogy *Goldschmidt* a betörés elkövetése után fölkereste régi barátját, *Gebauer* Ferenc utcaseprőt, akinek százhatvan koronával tartozott. Az álhadnagy *száznyolcvan koronát* adott neki és azt mondta:

— A többi karácsonyi ajándéknak adom.

Gebauer tudta, hogy barátját régi sikkasztások miatt és mint katonaszökevénynt is körözik. Megkérdezte *Goldschmidt*től, nem gondolja-e, hogy veszedelmes dolog, ha Bécsben marad.

— Majd írok neked, — válaszolt *Goldschmidt* és barátja lakásáról eltávozott. Ez szombaton délután félkettőkor történt.

A szélhámos bérkocsiba ült és az *Alserstrasse* 14. vagy 16. számu háza elé hajtatott. Itt átjáró házak vannak s így könnyen szem elől tévesztette a bérkocsist. Kinyomozta a rendőrség azt a bérkocsist is, aki *Goldschmidt*ot szombaton este hat órakor a Nordwestbahnhoz vitte. Ebben az irányban nyomoznak tovább. *Goldschmidt* 1905. szeptember 16-án a 2. hadtest-tüzérezred pénztárát *hasznalóképp rabolta ki*. Akkor is odaadták neki a kulcsot a bécsi arzenálban. A hadsereg vezetője annak, aki az agyafurant betörő nyomára vezet, a megkerülő összeg *tíz százalékát* adja jutalmul. Ez a jutalom, ha az egész ellopott összeg megkerül, háromezer korona.

Goldschmidt Lipót multjából a következő részleteket tudták meg: A szélhámos eredetileg a krakói tábori tüzérezredhez tartozott. Mint altisztet a számvéveségnél foglalkoztatták és 1904-ben őrmesteri rangban a bécsi élelmezési tisztifanfolyamot hallgatta. *Kitűnő sikerrel vizsgázott*. Néhány hónap mulva tiszthelyettesé nevezték ki és a 2. hadtest-tüzérezredhez osztották be. Nagyon használható embernek bizonyult, de a *csalások egész sorát* követte el. Az élelmezési bizottság elszámolása is az ő dolga volt és hamis számlákkal ötezernégyszáz koronát vett fel a szállítóktól. Mikor ez kiderült, ezredrapportra vitték. Másnap polgári ruhában *megszökött*. Később tünt csak ki, hogy *Goldschmidt* a legénység számára érkezett *pénzesleveleket elsikkasztotta*. Az így okozott összes kárt közvetlen fölebbvalóinak és ütegarancnokának kellett kifizetni.

A kipumpolt pumpkassza. A pumpkasszára, amely naiv lelkek alkalmi takaréksszövetkezete, hogy népiesen szóljunk: rájár a rud. Egymásután sikkasztják el őket. Az év elején a markó-utcai *Geitner* és *Rausch*-féle malomkőgyárban tíz kőfaragó segéd alapított egy pumpkasszát. Hetenkét két koronát fizettek be s az volt a céljuk, hogy karácsonykor, amikor tekiatélyes summa gyűl össze, felosztják. A pénz *Kovács* Lipót nyergesujfalusi születésű harmincnégyéves kőfaragó kezelte és mi sem természetesebb, hogy elkezdte. A betevők följelentést tettek ellene a rendőrségen, amely most azzal a ruddal, amely rájár a pumpkasszára, verheti *Kovács* Lipót nyomát. A kipumpolt és valószínűleg elpumpolt összeg: *hatszáz korona*.

A HIR

Elgázolás az utcákon. A 782-es számú egyfogatu bérkocsi, amelynek bakján *Szilék Ferenc* ült, ma délután a Zrínyi- és Bálvány-utca sarkán elgázolta *Lancser Katalin* hatvanhat éves gyümölcsárú asszonyt. A szerencsétlen nőt nagyon súlyos állapotban vitték a Rókus-kórházba.

A menedékhelyen. *Burián Sándor* napszámos, aki az Alföldi-utca 6. száma alatt levő menedékhelyen halt, észrevette, hogy *Cseh Ferenc* és *Pettkó Mátyás* napszámosoknak pénzüik van. Összesen egy korona fiz fillérjük, ami nagy összeg ott, az élet hajótöröttjei között. *Burián* ellopta a pénzt, de rajtakapták és erre nagy riadalom keletkezett. A tolvaj dulakodni kezdett s nehezen tudták lefogni. Aztán rendőrök jöttek és bekísérték a főkapitányságra. *Buriánnak* egy törvénytelen fia van s a pénzt azért igyekezett megkaparítani, hogy a gyermeknek karácsonyi ajándékot vásároljon.

Szegény gyermekek segítése. A hetedik kerületi *Makovszky Ferenc*-asztaltársaság tegnap este gyermekfelruházó ünnepséget rendezett az Aréna-úti Riviera-kávéházban. Egész sereg szegény gyermek kapott az estén meleg téli ruhát. Ezután *Kovács, Borcsányi* és *Hlatky* vendéglősök megvendégelték a gyermekeket.

Rejtelmes öngyilkosság. Ma éjjel tizenkét óra felé egy borotvált arcú, szmokingos, cilindres férfi a gróf *Zichy Jenő*-utca 19. száma előtt revolverrel föbe lötte magát. A mentők odaérkezésekor már haldoklott. Személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Az elegáns ember lehajtott fejjel, mélyen elgondolkozva ment végig az utcán s hirtelen rántotta elő a haláltörő fegyvert. A szomszéd kapualjában állott egy kifestett arcú leány, aki megszólította s erre adott csattanó választ a revolverlövessel. A lány ijedten kiáltott segítségért s később remegve mesélte, hogy az ismeretlen ifjú — aki színésznek vagy artistának látszik — az utóbbi időben mindennap arra sétált és folyton fölnezt a másik oldalon levő 16-os számú sarokház ablakaira. Ott lehetett valakije, azért kereshette a halált. A rendőrség emberei a szmokingos életunt zsebében több névjegyet találtak, *Berend Pál* névre szóló. Többet nem tudnak róla.

Házasság. Alföldi Béla dr. hírlapíró, a képviselőház orvosa, vasárnap tartotta esküvőjét özvegy *Leipniker Gyuláné* leányával, Magdával.

Julia levele. A Dembinszky-utca 18. számú házban, a harmadik emeletől leugrott *Prenner Julia* tizenkilencéves cseléd. Az udvar kövezetén egész teste szétrocsolódott s az odahívott mentők nem tudtak már segíteni rajta. A lány zsebében sűrűn teleirt papírlapot találtak, amelynek utolsó soraiban okát adja tettének. Ezt írja:

— *Tisztelt urfiam!* Miért kezdett velem? Miért ígért házasságot, amikor csak bolonddá akart tenni. Magának sem adjon külön halált az uristen, mint az enyém! A föld ne vegye be, vesse ki! Se életben, se haló porában nyugtot ne találjon. Ördögök üzzék, kergessék, maga pedig láb nélkül, földön esuszva meneküljön tízes karmaik közül, ha tud! De ne tudjon! Visszatérő lelkem kísértse rémes éjszakákon, nyugtalan nappalokon! *Julia*.

A holttestet bevitték a morgue-ba, a levelet pedig ad acta tették, mivel a tisztelt urfi, akithez címezett, aligha fog jelentkezni.

Életunt katoná. Ifjabb *Saly István* első honvéd-gyalogezredben közlegény *Kossuthfalván* levő lakásán borotvával elvágta nyakán az ereit. Nagyon súlyos állapotban került a második számú sebészeti klinikára. A huszonkét éves legény azért szánta el magát a halálra, mert katonáknál rosszul bántak vele.

A testvéréről. *Daenzig Antal* testőrtiszt érdekes és hasznos könyvet írt a testvéréről, különös tekintettel az izomfejlesztésre. A szerző az eddig megjelent hasonló könyvektől teljesen elütően írta meg könyvét és bebizonyítja, hogy nem okvetlen szükséges a drága és költséges sportokkal edzeni testünket, mert ugyanezt a szolgálatot megteszi egy közönséges súlyzó is, ha azt praktikus és egyszerűen használjuk. A csinos alaku könyvet a szerzőről felvett eredeti fényképek díszítik. A könyv megrendelhető *Benkő Gyula* könyvkereskedésében. Ára egy korona ötven fillér.

Halálozás. Szabadkáról táviratozzák: *Paukovits Andor* megyei és városi főügyész, az ügyvédi kamarának tegnap megválasztott elnöke, ma hatvanéves korában meghalt.

Rablótámadás a lépcsőházban.

Rétay Imre kereskedő ma este följelentést tett a rendőrségen egy ismeretlen gonosztevő ellen, aki a kereskedő sógornőjét, *Rétay Bélánét* támadta meg a Bálvány-utca 3. száma alatt brutális módon. Az uriaszony *Rétay Imre* lakására igyekezett, amikor a lépcsőházban utját állotta egy csinos, elegáns fiatal ember és durván mellbevágta, aztán pedig ki akarta szakítani kezéből a ridiküljét. A hölgy rémülten kiáltott segítségért s a kizárólag nem eresztette ki a kezéből. A ridikül-lánc elszakadt s a támadó újra neki akart menni *Rétay*-nének, aki sikoltozva futásnak eredt. A következő percben fölülről segítség érkezett egy lakó személynében, mire a támadó elmenekült. A rendőrség megindította a vizsgálatot a feljelentés alapján.

Hölgyek a mentőkért. Hatalmas mozgalomra vált a fővárosi vendéglősök és kávéosok akciója, amelyről segítségére sietnek a mindenki által elhagyatott, mostohasorsu mentőknek. Most már bizonyos, hogy *Szilveszter* éjszakáján, az újév első órájában sok csengő arany és ezüst fog összegyűlni a nemes célra és a társadalom áldozatkészsége fogja lelkesíteni az erőszakség fardhatatlan katonáit humánus munkájukban. A mozgalomhoz ma csatlakoztak a fővárosban működő orvosok és medikus kisasszonyok, akik a mentőegyesület igazgatója előtt önként ajánlották föl szerető támogatásukat a gyűjtés munkájában. Megható jelenség ez, a női szívek megmozdulása megnevesíti az emberséges akciót és nagy sikert jelent. A mentőegyesület igazgatója most arra kéri a főváros minden nemesen gondolkodó hölgyét, kövessék az orvoskisasszonyok példáját és *Szilveszter* éjszakáján, abban a körben, ahol ünnepelnek gyűjtsenek adományokat a mentők javára.

Asszony a sineken. *Róth Miklós* iparos a Frangepán-utca 36. száma alatt levő lakásán tegnap este összeszólkózott a feleségével, aki sírva távozott s így szólt vissza:

— Nem látz többet élve; megölöm magamat.

Kiment az Újpesti-utca s az Esztergom felől érkező személyvonat elé vetette magát. A lokomotív vezetője azonban észrevette s idejekorán megállította a vonatot. Az életunt nőt visszakísérték a férjéhez.

Jubileum. A katonai ügyosztály nyilvántartási részének főnöke, *Philipp Gyula* ma ünnepelte husz éves hivataloskodásának évfordulóját. Hivataltársai és főnökei, akik benne szeretetteljes kollégát, lelkiismeretes, értékes tisztviselőt becsülnék és szeretnek, ma délelőtt valószínű ovációt rendeztek a számára a hivatalában. Kollégái nevében *Resiczky József* üdvözölte szép beszédben az ünnepeltet.

Nádasdy Ferenc gróf meghalt. A magyar arisztokrácia egyik ismert és szereplő tagja *Nádasdy Ferenc* gróf valószínű belső titkos tanácsos, főrendiházi tag, Komáromvármegye örökös főispánja, Fogaraszöld örökös ura szombaton, december huszonegyedikén, hatvanöt éves korában, Budapesten meghalt. Temetése december huszonegyedikén lesz Agárdon.

Szerelme miatt a halálba. *Szűcs Mária* huszonkét esztendőszakácsné a Hajcsár-ut 89. száma alatt revolverrel mellbe lötte magát és haldokolt, amikor a Rókus-kórházba szállították. Kihallgatni nem lehetett. Ismerősei azt mondták, hogy szerelmi bánatában kereste a halált. — Tegnap délután a *Ráczföld* egyik kőfürdőjében egy harminc-negyen éves munkásasszony belefullt a vízbe. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapíthassa: szerencsétlenség, vagy öngyilkosság történt-e. Az asszony panaszkodott az egyik fürdő-alkalmazottnak, hogy megcsalta őt, akit szeretett és ilyenformán valószínűnek tartják, hogy öngyilkossá lett.

Szegény gyermekek felruháása. Az Emberszeretet jótékonyági egyesület vasárnap tartotta meg felruháási ünnepélyét, amikor száz-huszonnyolc szegény gyermeket látott el meleg ruhával. Az ünnepség végeztével *Upor József* kávé vendéglő látta a gyermekeket. Ugyancsak az Emberszeretet társaság a karácsonyi ünnepek alkalmából hatszáz zsák szénét utalványozott ki szegény éhező és didergő családoknak.

Tanuljunk gyorsírást! Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület újévkor számos új tanfolyamot nyit a Liszt Ferenc-tér 10. számú, parlament gyorsírók által vezetett *Gabelsberger* szakiskolában. Hat hó — 450 tanóra — alatt teljesen megtanulható itt a mindkét nyelvű gyorsírás, fogalmazás (levelezés) és írógépezés. A 60 K. tandíj tetszesszerinti részletekben törleszthető. A teljes kereskedelmi szaktanfolyamot a kereskedelmi akadémiá rendes tanára vezeti. Igazolt magántisztviselők (gyakornokok) tetemes

tandíjkezdvényt kapnak. Más hasonló iskolákkal, amelyek az egyesület elnevezéseit használják cégerül, semminemű összeköttetésben nem áll az egyesület.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ *paratlan*
HASZAJTÓSZER

Gyürky Ödön pénze

Hajsza a büntársak után

A *HIR* megírta, hogy a nagyvárad rendőrség gróf *Berényi János* utmutatása alapján letartóztatta dr. *Gyürky Ödönt*, a hatolikus gazdák hirhede sikkasztóját, aki majdnem egy évig bujdosott a törvény sújtó keze elől. A letartóztatásról táviratilag értesült a budapesti királyi ügyészség, amely a mai nap folyamán megtette az intézkedéseket arra nézve, hogy a sikkasztót Budapestre szállítsák. *Gyürkyt* ma utnak is indították Budapestre. Testileg-lelkileg teljesen összetört, a bujdosás ideje alatt állandóan emésztette a félelem, hogy fölismerik és a rabsággal kell föleserélnie a nemrég még hangos, nagyuri életet. A nagyvárad rejtkehelyen állat módjára tengődött majdnem egy éven át. Volt rá eset, hogy heteken át nem látta a napfényt, a rossz lelkiismeret kínozza folytonosan, képzeletében kísértetek jártak, akik földülték éjjeli nyugalmát. Bünbeesése óta megöszült, előregedett, szánandó nyomorékká lett. Így várja az ítéletet a mágnások egykori barátja, a nagy-szájú bíró, aki hosszú időn át látóként hirdette a közélet megtisztulásának ígét.

Az ügyészségnek most az ád gondot, hogy megállapítsa, hol rejtegeti *Gyürky Ödön* a temérdek lopott pénzt. Mert a sikkasztó hurok-kerülése csak féleredmény, az volna a nagy siker, ha a károsult emberek legalább a pénzüik egy részét megkapnák. Letartóztatása alkalmával mindössze hatvan krajcárt találtak *Gyürky*-nél, aki a kapitány előtt azt vallotta, hogy a szökésekor csak néhány száz koronája volt. Ezzel a színleges nyomorával azonban éppen úgy félre akarja vezetni a bíróságot, mint annak idején az öngyilkosság meséjével a budapesti rendőrséget. A királyi ügyészség előtt fekvő iratokból ugyanis már eddig megállapították, hogy *Gyürky Ödön* szökése idejében nagy összegű pénzzel rendelkezett. Ez megerősíti az a sírgós beadvány is, melyet dr. *Mészöly Imre* fővárosi ügyvéd, ki a tarna-zsadányi és ludasi gazdák képviselőjében annak idején *Gyürky* ellen a feljelentést megtette, ma intézett az ügyészséghez a nyomozás kiegészítése tárgyában. E beadványban dr. *Mészöly Imre* fuvárlevelekkel és tanukkal igazolja, hogy *Gyürky Ödön* címére szökése előtt három-négy nappal mintegy huszezer korona értékű buza érkezett. Ennek a küldeménynek nagy részét *Gyürky* közvetlen szökése előtti való napon vette át, sőt az utolsó vagonban buza átvételét személyesen már nem is eszközözhette s ezt valami ismeretlen tettestársa vette át a józsefvárosi pályaudvaron. Kétségtelen tehát, hogy *Gyürky Ödön jelentékeny pénzt rejteget*. Közreműködtek a gazdák kifosztásában büntársai is, akiknek kinyomozása eddig éppen a *Gyürky Ödön* szökése miatt nem sikerülhetett. A királyi ügyészség most már olyan bizonyítékokkal rendelkezik, hogy már a legközelebbi napokban még néhány letartóztatás várható. Érdekes, hogy *Gyürky* a nagyvárad rendőrségnél tett vallomásában állhatatosan hangoztatta, hogy nem sikkasztott, csupán csalásokat követett el olykép, hogy amikor a buza ára tizenkét korona volt, azt ígérte, hogy tizenhat koronáért értékesíti s így az uradalmak sok száz métermázsza buzáját eladta, de csak métermázsánként tizenkét koronával számolt el. A jogtalanul szerzett pénzt saját megtakarított vagyonával együtt a tőzsdén játszotta el.

TÁVIRAT TELEFON

Elfogtak egy magyar anarkistát

Ungvár, december 23.

A csendőrség letartóztatta Rik József nagy-szalontai származású kémüvest, aki *Ungtölgyes* községben a vasútépítésnél dolgozott. Mikor a csendőrök felszólították, hogy kövesse őket, *elmentált és csak úgy lehetett ártalmatlanná tenni, hogy szuronyral megsebesítették. Motozásakor levelet találtak nála, a melyben a felesége a következőket írja:*

— Tudatlak, hogy itt volt nálunk *Oroszné* és azt mondta, hogy december derekán felrob-bantják a vonatot. Vegyetek újságot és meg-tudjátok, hogy melyik vonat lesz az.

Az ügy nagyon rejtélyes. Rik tagadja, hogy ő anarkista-szervezethez tartozik. A dologban a leg-szélesebb körű nyomozás indult meg.

Elsikkasztotta a kivándorlók pénzét

Eszék, december 23.

Meisner Rezső ernestinovi községi hivatalnokot letartóztatták, mert az Amerikába kivándoroltak által családjaik részére küldött összegekből egy tekintélyes részt elsikkasztott.

Kettős rablógyilkosság

Liptó-Szt.-Miklós, december 23.

Liptószentmiklós és Okolicsno között halva találták *Vitális* nevű timárlegényt, míg társa átlőtt oldalbordával, még élve mellette feküdt. A vizsgálat kiderítette, hogy a timárlegényeket két idegen megtámadta és kirabolta.

Sztrájkoló butormunkások

Eszék, december 23.

Az *Ovisel* József-féle butorgyár munkásai ma délelőtt sztrájkba léptek, hír szerint azért, mert a mult szombati fizetésnél nem elégitették ki őket teljesen.

Halál a pásztorórán

Szatmár, december 23.

A szomszédos *Giródtótfaluban* ma véres szerelmi dráma történt. *Moldován* György jómódu gazdaember *agyonszurta Rogocsán* Györgyöt, a felesége esábitóját, akit éppen a lakásán, bizalmas együttlétben talált az asszony. Rogocsán azonnal meghalt, a gyilkos pedig azonnal jelentkezett a csendőrségnél.

Megszökött nagykereskedő Menekülés a csőd elől

Eszék, december 23.

Schwarz Vilmos kaproncai nagykereskedő több mint háromszázezer korona adósság hátra-hagyása után megszökött. A szökés körül a nagykereskedő rokonain kívül több zágrábi pénzintézet is érdekelve van. A cég ellen ma a bíróság elrendelte a csődöt.

Palermo temet . . .

Ötvenhárom halott

Palermo, december 23.

A katasztrófa áldozatait ma temették el óriási részvét mellett. Az egész város kikísérte a halottakat a közös sirba, ahol a palermói polgármester mondott beszédet. A halottakat *Lualdi* bíboros szentelte be, kivülről megjelentek a koporsónál a város képviselői, szenátora és hatóságai. A romok alól ma újabb tizenkét holttestet ástak ki. A halottak száma ezzel ötvenhat lett. Ezekon kívül ma reggel egy négyéves kis leányt is találtak, aki még él, de eszméletlen állapotban van. A kórházba vitték és remélik, hogy életben marad.

Beteg a cárné Merényllettől félt a fiát

Pétervári, december 23.

Arisztokrata társaságokban sokat beszélnek a cárné hosszadalmas betegségről. Azt mondják, hogy Alexandra cárné már régebb ideje *vegetáriánus életmódot folytat* s ez az oka, hogy olyan könnyen hajlik betegségekre. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a nagy lelki izgalmak a forradalmi merényletek idején aláásták a cárné idegrendszerét, amihez hozzájárult az is, hogy a cárral politikai kérdések miatt sokszor volt heves jelenete. A cárné idegbaja olyan súlyos, hogy az orvosok sürgősen ajánlják a külföldi utazást és tanácsolják, hogy a külföldi ideg-specialistákkal vizsgáltsa meg magát a cárné, de erről szó sem lehet, mert az udvarnál a legutóbb felfedezett merénylettervek óta megint nagy a rémület s a cárné nem akar megválni a kis trónörökösztől, akit merényllettől félt.

Toselli a zongora mellett Hűvös kritika

Milano, december 23.

Montignoso grófnő férje, *Enrico Toselli* zongoraművész, ma az itteni konzervatóriumban megtartotta első hangversenyét. A közönségnek *tesztelt a játéka*, de a nagyobb figyelem a felesége iránt nyilvánult meg, aki pompás toalettben jelent meg, *nagyon üdének és fiatalnak látszott*. A kritika nem a legjobban nyilatkozott Toselli mesterről. Azt írják a lapok, hogy *hidegen játszik*, nincs a játékában élet. A Toselli-pár Milanóból *Torinóba*, majd *Hamburgba* és *Varsóba* utazik. A művészi körut programja a kontinens minden jelentékenyebb városát felöleli.

Holttest a vasuti Kocsiban Keresik a gyilkost

Róma, december 23.

A róma-anconai gyorsvonat egyik fülkájében egy véresre összeszurkált holttestet találtak. Megállapították, hogy *Arvedi* Oktáv veronai mérnök a ualott és rablógyilkosságnak esett áldozatául. Arvedinál több ezer lira készpénz volt. A rendőrség keresi a gyilkost, akinek azonban nyoma veszett. Egy *Tavino* nevű munkást és egy római banktisztviselőt letartóztattak, mert erős gyanúok merültek fel ellenük, ez utóbbit mégis szabadon bocsátották. Ma megtalálták a vasuti sinek mellett *Arvedi* felsőkabátját és utazó bőröndjét. A felsőkabátban különböző értékű papírok több ezer lira véres papírpénz és váltó volt. A vérfoltok tisztára kivehető egy ujj lenyomata. A titokzatos eset egész Olaszországban nagy fel-tűnést kelt.

Carmen Sylva

és egy magyarelles regény

Bukarest, december 23.

Illetékes helyről kijelentik, hogy a magyarelles tendenciájú, *Bukura Dumbrava* álnév alatt megjelent román regényt nem Carmen Sylva királyné írta. A regény a bukaresti társaság egyik előkelő hölgyének tollából eredt. A román királyné egy budapesti asszony kérdésére személyesen is megcáfolta a róla koholt hirt.

Kegyelem a szultán merénylőjének

Konstantinápoly, december 23.

Joris belga alattvalónak, akit két évvel ezelőtt a szultán elleni merénylet miatt halálra ítélték, a szultán megkegyelmezett és tegnap délután szabadlábra helyezette. *Joris* ma utazik el Belgiumba.

Engedékeny a sah Megesküdött az alkotmányra

Teherán, december 23.

A válságos politikai helyzet tegnap óta kissé javult. A sah *visszavonta csapatait*, de a parlamentben ennek dacára is *szaporodik azoknak a száma, akik a sah eltávolítását követelik*. A sah ma engedett és az európai diplomácia közbenjárására újra *hűséget esküdött az alkotmányra* s egy leiratban a parlament tudomására hozta, hogy elfogadja a parlament föltételeit, megígéri, hogy a minapi zavargás intézőit meg fogja büntetni és az udvari klikket föl fogja oszlatni.

A parlament az elnök útján közhírré tette, hogy a sah-val a következő megegyezés jött létre: A sah beleegyezik *Szaad El Daule* és a eselszövő papok száműzetésébe, valamint azon személyek megbüntetésébe, akik a zavargásokat okozták. A sah megengedi *Ala Ed Daule* nek, valamint fivérének, hogy az országba visszatérhessenek, a parlament számára kétszáz főnyi gyalogságból álló testőrség szervezéséhez hozzájárul és az összes csapatokat, ideértve a kozákdandárt is, amely eddig független parancsnokság alatt állott, a hadügyminiszteriumnak veti alá és az orosz katonatisztekent ezental csakis a csapatok kiképzésére használja fel, megvonja azonban tőlük a kozákdandár felett való parancsnoklást. A városban az üzleteket ismét kezdik kinyitni.

Szarafov gyilkosát agyongázolta a vonat

Bukarest, december 23.

Gyurgyevo környékén egy csendőr le akart tartóztatni egy koborló bolgárt, aki futásnak eredt és Widra állomáson a sinekre futott, amikor éppen egy vonat robotogott be. A csendőr utána szaladt s *mind a kettőjüket halálra gázolta a lokomotív*. A bolgár ember holttestében felismerték *Panidát*, Szarafov gyilkosát.

Lipót egyezkedik

Koronatanács a Kongó-kérdésben

Brüsszel, december 23.

A király hosszasan tanácskozott a kormány tagjaival és a Kongó-állam több magasrangú hivatalnokával, de a konferenciának eddigelé nem volt kedvező eredménye, éppen azért a király ezuttal meghosszabbította brüsszeli tartózkodását. A kormány minden áron enyhíteni akarja a feszültséget, hogy siettesse a Kongo-javaslat parlamenti tárgyalását. A király koronatanácsot fog összehívni a miniszterekből, a képviselőház és a szenátus elnökségéből s ezen a konferencián, a mely legközelebb lesz, fog a döntés esni a Kongo-kérdésben.

Duma-képviselők a vádlottak padján

Javitóintézetbe kerülnek

Pétervár, december 23.

Holnapután kezdődik a pör az első дума volt tagjai ellen, akik a viborgi manifesztumot alá-írták. Összesen százhatvankilenc volt képviselő ellen emelt vádat az ügyesség, közük van *Muronzev*, az első дума volt elnöke, *Dolgorucki* Péter herceg és *Sahovszki* ezredes. A vádirat harminc ivre terjed és forradalmi irat terjesztése miatt fogja pörbe a viborgi manifesztum aláíróit. A törvény értelmében a vádlottakra három évig terjedhető fogság vár valamely javítóintézetben. A végtárgyaláson a törvényszék elnöke *Kraszenikov* lesz.

Összeesküvés Harden ellen

Rosszul vallanak a tanuk. Kétségbeesetten mossák a szerecsent. Intimitások Moltke házasságáról. A császár huga mint koronatanu

Ali kezei hosszúak

A nagy német botránypör hőse: *Harden* ma is nagybetegesen jelent meg bírái előtt és az igazságkeresés fanatizmusával vádolja gróf *Moltke* Kunót. A tanuk azonban egészen másként vallanak most, mint az első tárgyalás alkalmával, minden impresszió arra vall, hogy a másodfoku bíróság elítéli *Harden*t és visszahelyezi a becsület jogaiba a császár kegyvesztett katonáját. *Eulenburg* herceget ma harmadizben hallgatták ki, mert ő koronatanuja *Moltke*nek és vallomására a *Moltke*-mentésre hivatott bíróságnak nagy szüksége van. *Elbené* asszony is megfordította a köpönyeget, most homlokegyenest ellenkezőjét vallja mindannak, amivel az első tárgyaláson annyira kompromittálta *Moltke* Kunót. *Harden* vádjait egyetlen tanu igazolta ma: *Rosenbauer* kisasszony, *Elbené* egykori társalkodónője, aki a *Moltke*-házaspár belső viszonyáról izgatón pikáns részleteket tárt föl. A tárgyalás különben ma is késő délutánig zárt ajtók mögött folyt és csak estefelé nyitották meg az ajtókat a közönség előtt. A tárgyalás berokasztésekor lelkes óvációval ünnepelték a nagybeteg *Harden*t. Ünnepe utánig most nem lesz tárgyalás, az ítékezés ideje pedig még teljesen bizonytalan.

Harden ügye rosszul áll

Eulenburg támad

— A HIR tudósítójának táviratai. —

Berlin, december 23.

A *Moltke*-*Harden*-pör még mindig bőven termi az izgató részleteket. A tárgyalás zárt ajtók mögött folyik, a törvényszék folyosóján állandóan százakra menő tömeg tolong és várja a beocsajtást. A közönség körében nagy lehangoltságot okoz az, hogy a pör kedvezőtlen fordulatot vett *Harden*re nézve és a szerepek egészen megcserélődtek. *Harden*, aki az első tárgyaláson kíméletlenül támadott, most kétségbeesetten szorul védekezésre, *Eulenburg* herceg ellenben, aki az előtt egészen meg volt törve, most erősen támad, noha ebben a pörben csak tanu, *Moltke* pedig meglehetősen passzív viselkedik.

Tegnap újra megkezdődtek a békéltető tárgyalások *Harden* védői és gróf *Moltke* Kuno jogi képviselője között. *Harden* védőin kívül az ő érdekében jár közbe *Goldberger* titkos tanácsos, *Witting* és *Podbielski*, a volt földművelési miniszter is. *Hir* szerint a békéltetés ügye olyan jól áll, hogy sikerrel kecsegtet, ha legfőbb helyen nem ellenzik. Ha azonban nem sikerül elsimítani a dolgot, akkor a tárgyalás igen hosszú lesz. Általánosan feltűnt, hogy gróf *Moltke*, amikor ma a Moabitra érkezett, vidám volt, mint akinek semmitől nincs tartania, állapota is javult, fellépése biztos, nézése nem réveteg, mint az első tárgyaláson, szóval megint katonás külsejű. Egykori nevével szemben a szombati tárgyaláson figyelmesen és lovagiasan viselkedett, ami nemcsak meglepte, de mélyen meghatotta *Elbené*t, a törvényszékre pedig jó hatást gyakorolt. Gróf *Moltke* elvált neje, aki mostani férjének karján jelent meg a tárgyaláson, ma is fiatalos, feltűnően szép és elegáns nő, öltözéke választékos, kalapja a legújabb divat szerint készült.

Pörbe hívják a császár hugát

A mai zárt tárgyalás legnagyobb része vitákkal telt el az új bizonyítékok körül. A törvényszék elhatározta, hogy *Schweninger* titkos tanácsost és nejét ki fogja hallgatni, ellenben elutasította *Harden*nek és védőinek azt a kérését, hogy idézzék meg tanu gyanánt, illetőleg bizottság útján hallgassák ki *Sarolta* szász-meiningeni hercegnőt. *Harden* azért hivatkozik *Sarolta* hercegnőre, mert *Schweninger* házánál egy izben a hercegnő *Moltke*keről azt mondta, hogy természetle-

nes hajlamu. Gróf *Moltke* Kuno a testőr-verteszred parancsnoka volt, amikor a szász-meiningeni herceg a 6. hadtest élén állott és *Boroszló*-ban lakott. A törvényszék elhatározta, hogy *Simonson* törvényszéki tanácsost, a bíróság egyik tagját küldi Münchenbe *Schweninger* titkos tanácsosnak és nejének kihallgatása céljából. Ilyen módon a tárgyalás három nappal tovább fog tartani. *Vilmos* császár mindennap jelentést tételek magának a pör lefojtásáról. A zárt tárgyalás ma egész nap tartott, csak déltájban volt rövid szünet. *Eulenburg* herceget udvarmestere és egy lakáj kísérte a törvényszékre. A herceg összeszedte magát s külseje nem olyan beteges, mint az előző napokon. Először *Elbené*t hallgatták ki ma, aztán *Eulenburg* herceget kísérték a terembe. Ez a két kihallgatás a déli szünet előtt volt, délután *Treschow* bünyügyi biztost, majd *Kopp* doktort hallgatták ki.

Harden nagybeteg

Mindenki ellene vall

Harden komolyan beteg. *Eisenburg* orvostanár bizonyítványt küldött a törvényszéknek, hogy a vádlott a legnagyobb kíméletre szorul. Nagy súlyt vet a törvényszék dr. *Liemann* Pál kihallgatására, akinek egyizben azt mondta *Bismarck* herceg, hogy *Eulenburg* nem való vezető politikai szerepre. A védelem most már minden erejével azon van, hogy *Harden* jóhiszeműségét bizonyítsa. Ezért több indítvánnyal állottak elő a védők, újabb tanukat jelentettek be, de *Isenbiel* főügyész valamennyit ellenezte.

Elbené pártfordulása

Hosszu ideig tartott *Elbené* kihallgatása. A főügyész és a védők keresztkérdések alá fogták s vallomása ma egészen más volt, semmint az első tárgyaláson, elannyira, hogy *Hirschfeld* Magnusz szakértő, aki az első pörben *Elbené*t teljesen szavahihetőknek mondta, mai vallomása után kijelentette, hogy kénytelen kételkedni *Elbené* szavahihetőségében és megváltoztatja azt a véleményét, hogy gróf *Moltke* Kuno öntudatlanul természetellenes hajlamu. *Treschow* rendőrbiztos a rendőrfőnök engedelmével állott a bíróság elé. Azt vallotta, hogy gróf *Moltke* Kuno sohasem fordult meg olyan helyeken, ahol homoszexuális emberek szoktak találkozni s *Eulenburg* hercegről sem tud olyasmit, ami a büntetőtörvénykönyv 175. szakaszába ütköznék. *Le Comter* nem szabad nyilatkozni, mert ő egy külföldi állam képviselője volt. Dr. *Kopp* mindenben megerősítette *Treschow* vallomását, ugyszintén *Tietze* bünyügyi rendőr is.

Nyilvános tárgyalás

Ezután a törvényszék elhatározta, hogy ismét nyilvánosan folytatja a tárgyalást. A közönséget beocsajtották s az elnök beszélt a következő tanut, *Lange* Hedvig betegápoló apácát, aki az 1889. év végén *Moltke* grófnét ápolta. Elbeszélte, hogy a grófné ideggyengeszen szenvedett. *Elbené* arra kérte a törvényszéket, hogy eltávozhassék, de az elnök nem engedte meg s így tovább kellett hallgatnia a róla szóló vallomásokat. Közben *Lehmann* elnök azt kérdezte *Harden*től, hogy nem fáradt-e és meddig bírja. *Harden* azt válaszolta, hogy szeretne négy órákor hazamenni pihenni s az elnök megnyugtatta, hogy a mai tárgyalás nem fog tovább tartani.

Moltke a feleségéről

Érdekes volt *Rosenbauer* kisasszonynak, *Elbené* egykori társalkodónőjének vallomása, aki elbeszélte, hogy mikor még gróf *Moltke* Kuno házában volt alkalmazva, a grófnő sokszor mondta neki, hogy férjével lehetetlen élni s az ő házasságuk nem olyan, mint más. A gróf későn járt haza, az ebéddel megvárakoztatta feleségét s egy alkalommal fejlette becsúrlőleg

nyilatkozott nejről, azt mondta, hogy *illemhelynek* jó.

Isenbiel főügyész: Beszél-e *Elbené* arról, hogy hírlapírókkal akarna megismerkedni, hogy leplezze férjét?

Tanu: Igen. *Elbené* kérdezte tőlem, nem ismerem-e hírlapírókat, különösen bécsiakat, akiknek első házasságáról érdekes anyagot adhatna megírásra.

A főügyész kérdésére aztán elbeszélte az egykori társalkodónő, hogy a grófnő sohasem mondott neki olyasmit, mintha férjének csunya dolgai volnának, nem ütlegelte, sőt nem is bánt vele rosszul.

Dr. *Korlh* orvos a következő tanu, aki a grófnét kezelte, elmondta, hogy *Moltke* Kuno gróf neje első házasságának idején magasfokú neurastheniában szenvedett.

Folytatás

ünnepe után

Ezzel végződött a mai tárgyalás. Holnap szünet lesz s az ünnepek után pénteken folytatják a pört, szombaton ismét szünetet fog tartani a törvényszék. Most még hozzávetőleg sem lehet megállapítani, hogy mikor kerül sor ítéletre, az ellenben bizonyos, hogy a kibékülés ki van zárva.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* **Opera.** A bemutatók kergetik egymást az Operában. Csak a minap zajlott le a Táncegyveleg című szegény premiérje és vasárnap már új főművénnyel volt találkozásunk, *Message*nek, a *Veronika* kedves komponistájának *Fortunio* című operájával ismerkedtünk meg. Ez egy lírikus dalműnek nevezett operett. Nem a régi *Message* munkája, mert már színei fakók, dallamainak ornamentikái ötlet nélkül valók, invenciója nagyon kimerített. Nekünk a mi közönségünknek abszolút nem kedves már operában sem a francia rokokó, a puder, a paróka, a szépségflastrom, a krinolin és mindazok a dolgok, amik ugy tetszettek még az öreganyáinknak is. Nekünk azonban emberek, emberi dolgok, hus és vér dolgok kellemek és ez esetben megtűrjük a parókát is: lásd a *Puccini* Manonját. A *Fortunio*t senkisémm vette komolyan, a kellemetlen klakkot kivéve, amely felbőszítően lelkes hangulatban volt. Az előadásról nem sok jót lehet mondani és ez aligha a művészek hibája. A főszerepet *Szojer* Ilonka énekelte. Ő igazi finom művészetet pazarolt a darabra, gyönyörűen énekelt. Most már tökéletesen kifényesedett, megérett a hangja és olyan komoly tudása van, mint kevés művésznőnek ennél a színháznál. A fordításról és a rendezésről csak a humor hangján lehet beszélni. Ellenben a zenekar, amelyet a nagytehetségű *Márkus* Dezső tanított be, igen nagy élvezetet nyújtott.

* **Marokkó.** Az *Uránia*-színház mai ujdonsága, *Bedő* Béla és *Schneider* Sándor alkotása, méltán sorakozik a színház idej darabjaihoz. Érdekes, ügyes munka *Marokkó*, ezenkívül pedig egészen aktuális. A fekete ország körül ott horgonyznak *Drude* tábornok hajói és ki tudja, ágyuszörnyetegeik nem fogják-e legközelebb lángba borítani az egész arab világot. Az új darabnak a harmadik felvonása foglalja a marokkói kérdéssel, az első és második az arabok városi, mag sivatagi életét adja elő, ügyesen alkalmazott mozgókép. Valószínű, hogy *Marokkó*t csakhamar megkedvelni a közönség, amely a bemutatón nem egészen töltötte meg a nézőteret. A szerzőket sokszor és lelkesen tapsolták.

* **Nyugat.** Ma jelent meg a „Figyelő” új évfolyama *Nyugat* címmel megerősödve, gyönyörű köntösben. Főszerkesztő: *Ignotus*. Szerkesztők: *Fenyő* Miksa és *Osvát* Ernő. Az első füzet értékes tartalma: *Ignotus*: Kelet népe. — *Elek* Artur: *Arturo* Gráf. — *Jób* Dániel: *Hajnali madarak* (novella). — *Lengyel* Géza: *Tárlatok s képtárak*. *Szini* Gyula: *A mese „alkonya”*. *Révész* Béla: *A völgyben* (novella). — *Szász* Zoltán: *Sully Prudhomme*. — *Ády* Endre, *Kemény* Simon, *Ignotus*: *Versek*. *Greiner* Jenő: *A modern banküzletről*. *Figyelő*: *Fenyő* Miksa, *Gellért* Oszkár, *Frölichné* *Kafka* Margit, *Bródy* Miksa kritikái. A címlapon reprodukált érem *Beck* Ö. *Fülöp* műve. Egyes szám ára egy korona. Kiadóhivatal: *IL. Tudor* utca 6.

TÖRVÉNY ELŐTT

* Kreutzer István bűnügye. Kreutzer István bűnügyében a törvényszék ma teljesen befejezte a bizonyítási eljárást. Elhangzottak a perbeszédék is és a bíróság az ítéletet *kedden délelőtt kilenc órakor* fogja kihirdetni.

* Az elsüllyedt dereglye. Ezelőtt két évvel, egy éjszaka nagy hajószerecsétlenség történt a fővárosban. Az Erzsébet-híd tájékán az *Aluta* nevű gőzös az éjszaka sötétjében nekiment a *Feri* nevű dereglyének, amelynek utasai közül *hat asszony és három férfi a vízbe fullt.* Az ügyesség közveszélyes cselekmény miatt pörbe vonta a gőzös kapitányát: *Pórnász Antalt*, akit a törvényszék, valamint ma a tábla fölmentelt.

A KÖZÖNSÉG IRÁSAI

A podgyászbiztosító nem fizet

A HIR-ben olvastam, hogy a podgyászbiztosító-társaság milyen mostohán bánik el azokkal, akik vele üzleti összeköttetésbe lépnek. Nekem is volt a nyáron egy nagyon tanulságos esetem. Csiz fűrdőből hazajövet, Füleken átszálltam és e közben elloptak tőlem egy csomag ágyneműt. A csomag tartalmáért, amely százötven koronát ért, száz korona értékmegetérítést követeltem. A podgyászbiztosító-társaság erre azt a kérdést intézte hozzám, vajjon az ellopott podgyász föl volt-e adva, mert ő csak föladott podgyász után fizet biztosítási összeget. Mikor erre azt válaszoltam, hogy hiszen a föladott podgyászt az államvasut vállal felelősséget, a társaság egy másik kifogással élt. Azt írta, hogy ő csak kézipodgyászt biztosít tűz ellen. A dolog vége az lett, hogy én nem kaptam egy fillért sem. A közönség érdekében elevenitettem föl ezt a dolgot, nehogy mások is lépjenek.

Kály János
(Budapest, István-ut 18.)

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatózsde

I. Készáru-üzlet

Kínálat és vételkudv hiányában alig tartott árakon csak néhány ezer mm. buza került forgalomba. Rozs elhanyagolt. Zab, tengeri, árpa bányadt.

Eladatott:
Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 77 k. 26.35 K., 300 mm. 77 k. 26.35 K., 100 mm. 77 k. 26.— K., 100 mm. 76 k. 25.75 K., 100 mm. 76 k. 25.70 K., 150 mm. 75.5 k. 25.70 K.
Fejérmegyei: 200 mm. 76.8 k. 25.60 K. Mind három hónapra.
Zab: 100 mm. 16.85 K., 100 mm. 16.80 K., 100 mm. 16.70 K.
Kézpénztetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilos	Ára 100 kgr.	kilos	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	25.10 — 25.50	79	25.80 — 26.20
"	76	25.30 — 25.95	81	25.90 — 26.30
"	77	25.45 — 25.85	81	— — — —
"	78	25.65 — 24.95	—	— — — —
Fejérmegyei (uj)	75	— — — —	79	25.55 — 25.80
"	76	25.20 — 25.40	80	— — — —
"	77	25.49 — 25.60	81	— — — —
"	78	25.85 — 25.90	—	— — — —
Postvidéki (uj)	75	26.05 — 25.25	79	25.70 — 26.—
"	76	25.35 — 26.45	80	— — — —
"	77	25.45 — 25.65	81	— — — —
"	78	14.90 — 25.85	82	— — — —
Bácskai uj	75	— — — —	—	— — — —
"	76	25.05 — 25.45	—	— — — —
"	77	25.25 — 25.65	—	— — — —
"	78	25.45 — 25.85	—	— — — —

Rozs	elsőrendű uj	23.80 — 24.10
	középmínőségű uj	23.60 — 23.75
Árpa	takarmány, elsőrendű	15.90 — 16.10
	takarmány, másodrendű	15.70 — 15.90
Zab	elsőrendű	17.05 — 17.40
	középmínőségű	16.55 — 16.85
Tengeri magyar		14.— — 14.20
Képes	káposztarepce	84.50 — 86.—

II. Határidő-üzlet

Változatlan.
Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1908)	22.18—22.32—22.38
Áprilisi buza (1908)	26.48—26.60—26.54
Októberi rozs (1908)	19.76—19.82—19.84
Áprilisi rozs (1908)	24.18—23.34—24.30
Áprilisi zab (1908)	16.92—17.—16.96
Májusi tengeri (1908)	14.64—14.72—14.66

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza	22.28—22.30
Áprilisi buza (1908)	26.54—26.56
Októberi rozs	19.84—19.86
Áprilisi rozs (1908)	24.30—24.32
Áprilisi zab (1908)	16.96—16.98
Májusi tengeri (1908)	14.66—15.68

Gabonaforgalom

1907. december 20-tól december 22-ig

	Érkezett	Elszállított
Buza	20783	1221
Rozs	2738	3768
Árpa	3099	2331
Zab	1899	4893
Tengeri	1434	100
Liszt	—	17722
Korpa	—	4152

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró árfolyamok:

Áprilisi buza (1908)	26.50
Októberi buza (1908)	22.26
Áprilisi rozs (1908)	24.22
Októberi rozs (1908)	19.84
Áprilisi zab (1908)	16.94
Májusi tengeri (1908)	14.66

A budapesti értéktőzsde

A mai előtőzsde, csatlakozva a szombati külföldi tőzsdék szilárd irányzatához, barátságos lefolyású volt.

Előtőzsde:

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 633.50—634.25. Magyar hitelrészvény 757.50—758.75. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 478.25—479.50. Magyar jelzálogbank II. kib. 422.50. Osztrák-magyar államvasut 672.50—674.50. Déli vasut 153.—. Rimamurányi vasut 517.—517.50. Közuti vasut 560.50. Városi villamos vasut 280.25—280.50. Keresk. bank 3315.—33.13.—.

Elsőrendű SINGER varrógépeket

nagyban eredeti gyári árban 5 koronától feljebb és minden áremelés nélkül **havi 8-10 kor.** részlete szállítanak 10 évi jótállással.
LÁNG JAKAB és FIAI
varrógép- és kerékpár-nagykeresek.
Budapest, VIII., József-körút 41.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Zsigmond-utca 9.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Ügynökökkel nem dolgozunk.

LESSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Önmeccsokható vaságy kivételű 3 matraccal 10 frt.
Bodronyágybetétek méret szerint 5 frttől feljebb.

GICHNER JÁNOS
ágynemű, róz- és vasbater-gyáros
szőnyeg, függöny, pokroc, terítő
stb. nagy választékban.

BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20
GYÁR:
Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárki nek ingyen és bérmentve küldök.
Még nem felelő árut kicsorélem vagy a penzt visszazadom.

Rolleták darabja 1 frt.
50 kr.-tól feljebb.

DIVAT ÁRUK **DIVAT ÁRUK**

Mielőtt szükségletét fedezné tekintse meg a

KERTÉSZ

NAGY ÁRUHÁZ

ELŐCSARNOKÁNAK

IZLESEK KIRAKATAIT

szigorúan szabott árak

minden darabon feltüntetve

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-út 40.

Ma az összes színházak zárva.

FOLIES CAPRICE

Magtatók: LEITNER és KÉLETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR
 Ma kedden, nincs előadás. — Holnap
 Egy negyed 10 órakor. Egy negyed 10 órakor!

„Leánynezőben“.

Bóhózati. Irtá: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
 Negyed 11 órakor! Ujdonság! Negyed 11 órakor!

„Kirándulás a szabadba“
 (Ein Ausflug ins Freie). (CABARET)
 előadja a Folies Caprice egész személyzete. — Rendezték: Geiger Izse balletmester és Rott Sándor.
 11 órakor! Trebitsch Sándor új szólójával.

Végül! Végül!

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bóhózati. Irtá: Satyr. Rendező: Werner Maug
 Nappali pénztár délelőtt 2-1-ig és délután 3-6-ig.
 Az 1-60 emeleti Casino de Paris-ban minden este fél 12-től angol és francia különlegességek felléptá.

Budapesti **CABARET** Teréz-körút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

A CABARET KARÁCSONYA:

Szerdán, december 25-én és csütörtökön, december 26-án délutáni előadások.

Kedvetük 4 órakor. Mérsékelt helyárak.
 Minden este a nagyszerű decembri másor, négy szindarab, négy színpadi tréfa, huszonöt Cabaret-szám. — Fellépnek:
NAGY ENDE, LÁSZLÓ RÓZSI, FERENCZI KÁROLY, Balogh Böske, Bibor Olga, Kepf Jolán, Huszár Károly, Sajó Géza, Gabányi László, Mahr Nándor, Kövály stb.
 Jegyek: Báránál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut Zipszer-nél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál

BUTOR DUS VALASZTEKBAZAVGY KESZPENZER MINT RÉSZELETFIZETÉSRE RENDKIVÜLI OLCSÓÁRON KAPHATÓ

EHRENTREU TESTVÉREK NÉL

BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SÁRKÁN) KIVÉSE ARÁJGYZÉK INGYEN. TELEFON 82-27

Motorok — Automobilok
Motorfűrés — Motoreséplők
Szivógázmotorok.

Elsőrendű gyártmány! Logmesszebbmenő jótállással!

KELLNER és SCHANZER
 Budapest, VII., István-ut 10. sz.

SZENZACIÓS KÖNYVEK

I. Nyomorultak — Gazemberek
II. A bűnös Budapest

Irták: Tábori Kornél hírlapíró és Székely Vladimir rendőrfogalmazó

A főbb fejezetek címei:

A nyomortól a bűnig Budapest koldusai	Hamisjátékosok Zsarolók
A művészet csatól	Uzsorások
Hipnotizmus, spirítizmus	Anarkisták
A perverzok	Gyilkosok
A lán specialistái	Szezonbűnbűsök

A két csinos kötet ára összesen csak 2 korona.

Megrendelhető már most a NAP kiadó-hivatalban (Rökk Szilárd-utca 9)

A két kötet december havában jelenik meg

Felesége keres

képkötéssel 20 koronáig. hetenkint

A gép megvételénél garantiát kap, hogy folytonos munkával ellátják, és hogy oktatásban részesítik. Távolság nem képez akadályt. Férfiaknak is alkalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. — Kérjen prospektust.

Schöndorfer F.
 Wien, VII., Nelkengasse 143.

A mai kornak megfelelően, modern módra berendezett műtermünkben

30 drb MAXIM fényképek

5 különböző felvétellel 3 korona. — Bármely régi kép után egy **ELETNAGYSÁGÚ FÉNYKÉP** gyönyörű ki. doigozásban 47x63 cm nagyságban, passepartout-val együtt 3 kor., színezve 4 koronáért, s egyéb fényképek igen olcsón készülnek.

GÁRDONYI TESTVÉREK
 fényképezési és festészeti műtermében
 Budapest, Dohány-utca 73-75 a Newyork-palota közelében.
 — KÉPVISELŐK MINDENÜTT KERESTETNEK. —

Világhírű

zongorák

mint Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Ibach, Gaveau Párisból stb. legolcsóbban vásárolhatók és bérelhetők.

Keresztély
 hírneves zongoratermében
 — Budapest, —
 Váci-körút 21. sz. (Iparudvar)

Ő nagysága örülni fog!
 ha karácsonyi ajándéknak egy üveg **MAJTHÉNYI-féle**

Bouquet Jdeal

illatszerrel lepi meg! Divatos, discret, finom illat.

Egy 100 grammos üveg ára 5 kor.

Kaphatók továbbá **karácsonyi ajándéknak** különösen alkalmas illatszer-kazetták, illatszerek kimérve francia és angol cégektől, finom pipere-szappanok, eredeti és saját töltésű Eau de Cologne, arporok, körömápolásra szolgáló cikkek stb.

Cselédségnek: 3 darab finom virágillat-szappan díszes dobozban **1 kor.**
 3 darab oronnavirag-szappan, kellemes illatu, enyhe . . . . . **50 fillér.**

Tea, rum és likörök.

MAJTHÉNYI BÉLA
 „arany kereszt“ drogeria és illatszertár
 Budapest, IX., Vámház-körút 15. sz.
 Lónyay-utca sarkán.

SCHMIDT M. szilgyártó, nyerges és bőrdobos

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25.

a Vas-utca sarkán. Ajánlja saját gyártmányú kocsi- és lovaglószereszműt, utazó- és kézi bőröndöket, nőközitáskák (ridiküll) és övek, pénztásvár- és cigaretták stb. tároait.

Arjegyzzék ingyen.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva

egzisztens választékban a már év k óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telepe

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
 Medgyes 2. sz. (Nagyküküllő megye.)

II Tessék képes arjegyzzéket kérni II

Az arjegyzzékben található az ország minden részéből érkezett **elismerő levelek**, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó- mint írásbelileg bizonyosságot szerzhet magának **senti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

Első

Alföldi Cognacgyár
 Részvénytársaság

és szeszfinomító gyár
 által üzemben tartott
barack-pálinka főzdeje
Kecskeméten

A barack egyedüli termelőhelye
Kecskemét.
 Kecskeméti különlegesség.
Barack-pálinka

E pálinka tiszta kezelése és kellemes íze folytán az uri körök kedvelt itala.

Hazánkban egyedül Kecskeméten mi főzzük óriási mennyiségben sárga kajszin-barackból, amely Kecskeméten millió métermáza számára terem.

Csakis az a barack-pálinka valódi, melynek palackja „valódi kecskeméti“ szalaggal és a mi pecsétünkkel van ellátva.

Barack-pálinka

Égetési év	1 üveg		HORDÓKBAN	
	K	F	Minőség	1 liter
1900-as	8	50	1900. évi főzés	8 —
1901-es	7	50	1903. „	7 —
1902-es	6	50	1904. „	6 —
1903-as	5	50	1905. „	5 —
1904-es	4	50	1906. „	4 —
1905-ös	3	50	1900. „	3 25

Páratlan a maga nemében és rendkívül alkalmas
KARÁCSONYI és UJÉVI
ajándék

4 darab különböző magyar kulacs és korsót a legszebb magyar motívumú és festésű darabok a legfinomabb kecskeméti különlegességekkel.

Barack-pálinka Kecskeméti-köserű
 Barack-cognac „ gyógyköserű
 Barack-crème „ gyomorköserű

48-as likőr és Alföldi cognac-kaj
 töltve, bérmentve szállítva bármely postaállomásra ládánként **15 korona.**

Ezen csutorák, korsók a legelőkelőbb szalonok és ebédlők diszei és az előkelő uri osztály háztartásában teljesen nélkülözhetetlen.

Jourasztalok nélküliözhetetlen disze

A kecskeméti különlegességek mindenütt kapható.

